БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 99 (17.977). • 29 апрель 1981 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СОВЕТ—ЛИВИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

27 апрель куни Кремлда Совет — Ливия музокаралари бошланди.

Совет томонидан музокараларни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Ливия томонидан — Ливия революцияси раҳбари, Ливия Социалистик халқ араб жамахириясининг бошлиғи М. Каддафи, қуролли кучлар бош қўмондони Абу Бакир Юнус Жобир, ташқи алоқалар халқ бюросининг секретари Абдил Ати Обийда, атом энергетикаси ишлари билан шуғулланувчи секретар Абдил Мажид Гауд, ташқи ишлар юзасидан алоқа секретари Али Абдил Салом Трейки, оғир саноат ишлари секретари Омар Мустафо Мунтасир, электрлаштириш ишлар секретари Ж Аобаш олиб бормоқдалар.

Дўстлик ва сидқидиллик вазиятида ўтаётган музокаралар давомида ҳозирги халқаро вазиятнинг актуал проблемалари, шу жумладан Яқин ва Ўрта Шарқдаги ҳамда Африкадаги аҳвол атрофлича кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев М. Каддафига тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, империализмнинг сиёсатига зарба бериш мақсадида қилинадиган конкрет ҳаракатларнинг КПСС XXVI съезди таклиф этган кенг программаси тўғрисида ахборот берди.

70-йиллар тугаб, 80-йиллар эндигина бошланган пайтда энг агрессив империалист доираларининг, аввало АҚШдаги мана шундай доираларнинг айби билан жаҳон майдонидаги вазият таҳликали равишда ёмонлашганлиги қайд этилди. Мана шу доиралар ўтказаётган ҳамда қуролланиш пойгасининг янги даврасини бошлашда, бошқа мамлакатлар ва халқларга ўз хоҳиш-иродасини тиқиштириш йўлидаги уринишларда, улар дунёнинг турли районларини ўзбошимчалик билан ўз «ҳаётий манфаатлари» соҳаси деб эълон қилишда ифодаланган авантюристик агрессив йўл дунёдаги кескинликни кучайтирди.

Л. И. Брежнев билан М. Каддафи империализмнинг агрессив экспансиячилик сиёсатига зарба бериш, шу асосда бутун дунёдаги барча тараққийпарвар, миллий-озодлик ва демократик кучларни жипслаштириш ҳозирги шароитдаги энг ўткир зарурат бўлиб турганига ишончлари комил эканини изҳор этдилар. Яқин Шарқдаги аҳвол хусусида чуқур фикрлашишлар чоғида ҳар иккала томон бу ерда давом этаётган кескинликка Исроилнинг агрессив ҳаракатлари, АҚШнинг ошкора экспансиячилик сиёсати, уларнинг бу районда арабларга қарши қаратилган ҳамда АҚШ, Исроилдан ва араб манфаатларининг хиёнаткорларидан иборат ҳарбий-сиёсий уюшма тузиш йўлидаги уринишлари сабаб бўлаётганига амин эканини билдирди. Америка билан Исроилнинг Кэмп-Дэвид келишувининг амалга оширилиши устидан контроллик қилиш баҳонаси билан Синай ярим оролида АҚШ қўшинларини жойлаштириш режаси айниқса хатарлидир. Томонлар мана шундай шароитда араблар дунёсининг барча тараққийпарвар ватанпарвар кучларини жипслаштириш, уларнинг Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашнинг алоҳида аҳамиятини, Совет Иттифоқи билан социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар араб халқларининг ўз қонуний ҳуқуқлари учун одилона курашини муттасил қўллаб-қувватлаб келаётганликларини таъкидладилар.

Л. И. Брежнев билан М. Каддафи Африкадаги мустамлакачилик ва ирқчиликни батамом тугатиш учун, Намибияни Преториянинг ирқчи режими қонунга хилоф равишда оккупация қилиб турганлигини дарҳол тўхтатиш ҳамда мамлакатдаги ҳокимиятни Намибия халқининг бирдан-бир ва ҳақиқий вакили бўлган СВАПОга топшириш учун олиб борилаётган кураш билан бирдам эканликларини тасдиқладилар. Чаддаги аҳвол нормаллашаётганлиги қайд этилди ҳамда империалист ва реакцион кучларнинг Чаддаги ҳамда унинг теварагидаги кирдикорларига чек қўйиши лозимлигига иккала томоннинг ишончи комил эканлиги билдирилди.

Л. И. Брежнев билан М. Каддафи кейинги йилларда Совет — Ливия муносабатлари сиёсий, иқтисодий, савдо-сотиқ ва бошқа соҳаларда муваффақиятли равишда мустаҳкам ривожланиб бораётганлиги хусусида мамнуният изҳор этдилар. Улар Совет Иттифоқи билан Ливия бундан буён ҳам иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни иккала халқнинг манфаатлари, тинчлик манфаатларини кўзлаб чуқурлаштириш йўлидан бораверишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

28 апрель куни Кремлда Совет—Ливия музокаралари тугади. Музокараларни Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев олиб бордилар.

Ливия томонидан — Ливия революциясининг раҳбари, Ливия Социалистик халқ араб жамахириясининг бошлиғи М. Каддафи ва унга ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишилар олиб бордилар.

Ҳозирги халқаро вазият, империализмга қарши позицияда туриб, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун, тинчлик учун, қуролланиш пойгасига қарши курашаётган барча кучларнинг бирлиги масалалари юзасидан фикрлашиш давом эттирилди.

Л. И. Брежнев айтдики, кейинги ўн йилликлар мобайнида орттирилган тажриба империализм, янги мустамлакачилик, ирқчилик ва уларни қўллаб-қувватлаётган ҳамма кучларнинг позициялари асосли равишда барбод бўлганлигидан яққол далолат бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари таъкидлаб айтдики, партиянинг XXVI съезди жаҳон миқёсида тинчликсевар кучларни сафарбар этиш учун, уларнинг ҳатти-ҳаракатларини активлаштириш учун жуда катта аҳамиятга эга. Съезд қарорлари тинчлик, халқлар озодлиги учун, миллий мустақиллик, социал тараққиёт, социализм учун кураш олиб бораётган барча кишиларга рағбатлантирувчи омил бўлиб хизмат қилади.

Совет — Ливия турли соҳалардаги ҳамкорлигининг кўпгина масалалари муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи билан Ливия Социалистик халқ араб жамахирияси ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш ва кенгайтириш асосий йўналишлари конкретлаштирилди.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 27 апрель куни Катта Кремль саройида Ливия революциясининг раҳбари, Ливия Социалистик халқ араб жамахириясининг бошлиғи М. Каддафи шарафига зиёфат бердилар.

М. Каддафига ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишилар зиёфатда у билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлишди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Каддафи!

Ҳурматли ливиялик дўстлар!

Ўртоқлар!

Ўртоқ Каддафи, биз Сизни ва Сиз билан бирга келган Ливиянинг раҳбар арбобларини бу ерда, Кремлда яна қувонч билан табриклаймиз.

СССР ва Ливия вакиллари бир-бирларини «ўртоқ» деб атасалар, бу сўз ўртамизда вужудга келган муносабатларнинг характерини яхши акс эттиради. Чунки бу — тенглик, ўзаро ҳурмат, революцион бирдамлик муносабатларидир.

Давлатларимиз кўп жиҳатдан бир-биридан фарқ қилади. Ўртамизда идеология тарзидаги муайян тафовутлар ҳам бор. Аммо бу нарса яхши ўртоқлар бўлишимизга, халқларнинг ҳуқуқлари ва озодлиги учун, империалистларнинг зулми ва агрессиясига қарши, мустаҳкам одилона тинчлик ва социал тараққиёт учун курашдаги сафдошлар бўлишимизга халақит бермайди.

Халқаро вазият ҳозир чигаллашиб турган шароитда бизнинг ҳамкорлигимиз алоҳида аҳамиятга эгадир.

Бу чигаллашишнинг сабаби яхши маълум. Бунга империализм агрессив доираларининг, социализмга ва миллий-озодлик революцияларига душман бўлганларнинг, бошқа халқларнинг табиий бойликларидан ва меҳнатидан фойдаланишга, қуролланиш пойгасидан бойлик орттиришга муккасидан кетганларнинг сиёсати сабаб бўлмоқда.

Вьетнам ва Кубанинг, Жазоир ва Анголанинг, Эфиопия ва Афғонистоннинг революцион халқлари, мустақил Ҳиндистон халқлари ҳамда американликлар томонидан қуроллантирилган Исроилга қўшни бўлган араб мамлакатларининг халқлари, Марказий ва Жанубий Америкадаги бир қанча мамлакатларнинг халқлари — уларнинг ҳаммалари ҳозирги империалист мустамлакачиларнинг сиёсати нималигини, хиёнаткорларни сотиб олиш ва қўпорувчилик қилиш, интервенциялар ҳамда халққа қарши қонли урушлар чиқариш сиёсати нималигини ҳар бири ўзича бошдан кечирди ёки ҳали ҳам бошдан кечириб турибди. Империалистлар ва уларнинг гумашталари лўттибозлиги ҳамда дўқ-пўписалари нималигини Ливия ҳам ўз тажрибасидан билади.

Империалистлар ўзлари шу қадар узоқ вақт корчалонлик ва хўжайинлик қилиб келган дунё энди уларга хизмат қилишдан ва бўйсунишдан бош тортиб, ўз йўлидан, мустақил йўлдан боришга бел боғлаганлигига чидай олмаяптилар.

Тарих бу масалани халқларнинг озодлиги фойдасига ҳал қилиб бермоқда. Ҳозирги дунёдаги давлатларнинг учдан икки қисми мустамлакачилик зулмидан ва империалистларга қарамликдан озод бўлган мамлакатлардир.

Аммо империалистлар халқларнинг хоҳиш-иродасини ҳам, тарих қонуниятларини ҳам писанд қилмаяптилар. Халқларнинг озодлик кураши уларни ғазабга келтирмоқда, бу курашни улар «терроризм» деб атамоқдалар. Улар бошқа халқларнинг ишларига аралашиш учун, ўзларининг ҳарбий-сиёсий экспансияси учун ҳар қандай баҳонадан фойдаланмоқдалар. Шундай баҳоналар бўлмаган тақдирда улар сунъий баҳоналарни ўйлаб чиқармоқдалар.

Масалан, бир вақтлар Эронда ушлаб олинган бир гуруҳ американлик дипломатлар тўғрисидаги масаладан расмий Вашингтон қандай фойдаланганини эсга олинг. Улар аллақачон уйларига омон-эсон қайтиб боришди. Гўё «гаровга ушлаб олинганларни қутқариш» учун Ҳинд океани ва Форс кўрфази районига келтириб қўйилган АҚШнинг қудратли ҳарбий флоти эса ҳали ҳам шу сувлардан жилмай, теварак атрофдаги давлатларга ва ялпи тинчликка хавф солмоқда.

АҚШ ва унинг иттифоқчилари Форс кўрфази районидан нефть ташиладиган йўлларнинг хавфсизлигини халқаро битим орқали пухта равишда таъминлаш тўғрисидаги гапни эшитишни ҳам хоҳламаётган эканлар, улар мана шу йўлларнинг хавфсизлиги ғамини ейишларига ким ишонади?

Ёки умуман Яқин Шарқдаги аҳволни олиб кўринг. Кэмп-Дэвид келишувининг авторлари ва ҳозир шу йўлни давом эттираётган кимсалар муаммони ялпи тинч бартараф этиш соҳасида биринчи қадам қўйишни мутлақо назарда тутмаганликлари ва назарда тутмаётганликлари энди ҳар кимга равшан бўлиб қолди.

Биз — СССРдагилар, сиз — Ливиядагилар ва «Матонат фронти»нинг бошқа мамлакатларидагилар: Кэмп-Дэвид Яқин Шарқда мустаҳкам тинчлик йўлида эмас, балки арабларга қарши қаратилган АҚШ, Исроил ва садатчи Мисрдан иборат ҳарбий блок тузиш йўлида қўйилган ҳақиқатан ҳам биринчи қадамдир, деб аввал бошданоқ айтган гапимиз энди ҳаммага равшан бўлиб қолди.

Энди иш Синай ярим оролида, қолаверса араблар шарқининг яна баъзи жойларида Америка қўшинларини узоқ вақт жойлаштириб қўйиш режаларини ошкора тузишгача бориб етди. Бу — араб халқларига бевосита дағдаға қилиш эмасми? Бу — яқин атрофда жойлашган бошқа мамлакатларнинг хавфсизлигига ҳам жиддий таҳликадир, албатта.

Бу масалаларда Ливия тутиб келаётган принципиал позицияни биз Совет Иттифоқидагилар юксак қадрлаймиз. Сизлар бошқа тараққийпарвар давлатлар билан биргаликда империалистларнинг кирдикорларига ва халқлар ҳуқуқларига қилинаётган тажовузларга изчиллик билан қарши чиқяпсизлар.

Яқин Шарқда мустаҳкам ва одилона тинчлик ўрнатишнинг фақат битта йўли борлигига ишончимиз комил. Бу йўл — муаммони принципиал ва реалистик асосда, — шу жумладан, албатта фаластинлик араб халқининг миллий ҳуқуқларини юзага чиқариш асосида ҳар тарафлама бартараф этиш имконини коллектив бўлиб ҳалол қидириш йўлидир.

Яқинда КПСС XXVI съездида айтган гапимни яна таъкидлаб ўтмоқчиман: Совет Иттифоқи бу ишда амалий тарзда қатнашишга тайёр, халқаро конференцияда бошқа манфаатдор томонлар билан биргаликда иштирок этишга тайёр.

Яна бир гап бор. Дунёда содир бўлаётган ҳамма воқеаларда «Москванинг қўли бор», деб ҳаёл қилаётган ҳозирги Америка маъмурияти СССРни ва унинг иттифоқчиларини Африка, Осиё ва Лотин Америкасидаги ёш давлатлар билан муносабатларда қандайдир «хулқ атвор қоидалари кодекси»га риоя қилиш тўғрисида шартлашиб олишга чақирмоқда. Шундай қилинса, гўё дунёда осойишталик бўлар эмиш.

Бу хусусда нима деса бўлади?

Башарти империалистларнинг мазкур давлатларга нисбатан бош-бошдоқлиги ва зўравонлигини абадийлаштириши, қандайдир «таъсир соҳалари» белгиланиши ва шу кабилар назарда тутилаётган бўлса, биз бунга рози бўлмаймиз, албатта. Бундай қилиш сиёсатимизнинг принципларига зиддир.

Шу билан бирга СССР ҳамиша барча давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқлилик принципига ва халқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф этган нормаларига қатъият билан тўла-тўкис риоя этилишининг тарафдори бўлиб келди ва тарафдори бўлиб турибди. Бу нормалар, масалан, БМТ Уставида, Хельсинки Якунловчи актида ёки айтайлик, СССР билан АҚШ ўртасида 70-йилларда тузилган маълум битимларда ифодалаб берилган. Афсуски, ҳозир Америка маъмурлари ана шу битимларни оёқ ости қилмоқдалар.

Бизнинг фикримизча, ҳозирги вазиятда уч қитъанинг ёш давлатлари билан муносабатларда мана шу нормаларнинг қўлланилиши, тахминан қуйидагиларни билдиради:

— Ҳар бир халқнинг ўз ички ишларини четдан ҳеч кимнинг аралашувисиз ўзи ҳал этиши ҳуқуқини тан олиш; улар устидан қандайдир шаклдаги ҳукмронлик ёки гегемония ўрнатишга ёхуд уларни бирон-бир давлатнинг «манфаатлари соҳаси»га қўшишга уринишдан воз кечиш.

— Шу мамлакатларнинг территориал бутунлигини, уларнинг чегаралари дахлсизлигини қатъиян ҳурмат қилиш; шу мамлакатларни парчалашга қаратилган бирон-бир сепаратчилик ҳаракатларига ташқаридан ҳеч қандай мадад бермаслик.

— Африка, Осиё ва Лотин Америкасидаги ҳар бир давлатнинг халқаро турмушда тенг ҳуқуқли қатнашиш, дунёдаги ҳар қандай мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш ҳуқуқини ҳеч сўзсиз тан олиш.

— Шу давлатларнинг ўз табиий ресурслари устидан суверенитетини тўла-тўкис ва ҳеч сўзсиз тан олиш, шунингдек уларнинг халқаро иқтисодий муносабатлардаги тўла тенг ҳуқуқлигини тан олиш; уларнинг мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш, ирқчилик ва апартеидни тагтуби билан қўпориб ташлаш йўлида БМТнинг маълум қарорларига биноан қилаётган ғайрат-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш.

— Африка, Осиё ва Лотин Америкасидаги кўпчилик давлатлар танлаб олган қўшилмаслик статусини ҳурмат қилиш; уларни давлатларнинг ҳарбий-сиёсий блокларига тортиш йўлидаги уринишлардан воз кечиш.

Биз мана шундай «хулқ-атвор кодекси»ни тан оламиз ва унга риоя қилишга доим тайёрмиз. Биз Қўшма Штатларни ҳам, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг бошқа доимий аъзоларини ҳам ва ўз-ўзидан равшанки, бошқа ҳамма давлатларни ҳам мана шундай қилишга чақирамиз. Шундай қилинган тақдирда дунё ҳақиқатан ҳам осойиштароқ бўлиб қолади ва халқлар келажакка дадилроқ назар ташлай оладиган бўладилар.

Гапимнинг охирида биз Ливия билан дўстона муносабатларни жуда юксак қадрлашимизни ва шу муносабатлар бугун бошланган музокаралар натижасида янада ривожланишига амин эканлигимизни яна бир бор айтиб ўтишга ижозат бергайсизлар.

— Яхши дўстимиз, Ливия революциясининг раҳбари ўртоқ Муамар Каддафи учун!

— Барча ҳурматли ливиялик меҳмонларнинг сиҳат-саломатлиги учун!

— Совет ва Ливия халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик учун!

— Барча халқларнинг озодлиги ва тенг ҳуқуқлилиги учун, бутун дунёда тинчлик учун! — қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

М. Каддафи жавоб нутқи сўзлади.

* * *

Л. И. Брежнев билан М. Каддафининг нутқлари зўр эътибор билан тингланди, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ПАРТИЯ СЪЕЗДИ ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИ САРИ

28 апрель куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов раислигида аҳоли турмуш маданиятини ошириш республика кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Республика меҳнаткашларининг уй-жой шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов ахборот бердилар. Ўтган беш йилликда Ўзбекистон аҳолисидан уч миллиондан ортиқ киши янги квартираларга кўчиб кирди ёки ўзларининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишнинг улуғвор программасини белгилаб берган партия XXVI съезди қарорларига ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмаларига мувофиқ республикада ўн биринчи беш йилликда 32 миллион квадрат метр, яъни ўтган беш йилликка нисбатан беш миллион квадрат метр кўп уй-жой қуриш кўзда тутилмоқда.

Шундай бўлса ҳам республикада уй-жой қурилиши суръатлари ҳали эҳтиёждан орқада қолаётганлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Шу мақсадлар учун ажратилаётган маблағлар тўла-тўкис ўзлаштирилмаяпти. Биринчи кварталда Қашқадарё ва Тошкент областлари, Қорақалпоғистон АССР, Тошкент шаҳри уй-жойларни қуриб битказиш планини бажармади. «Главсредазирсовхозстрой», республика Қишлоқ қурилиши министрлиги ва «Узколхозстрой» топшириқни уддаламади. Уй-жой қурилишининг сифати кўнгилдагидек эмас. Кенгаш уй-жой қурилишига алоқадор министрликлар ва идораларга, корхоналар ва ташкилотларга партия XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларнинг ҳал этилишини таъминлай оладиган чораларни зудлик билан кўришни тавсия қилди. Жумладан, уй-жойларни узлуксиз планлаштириш ва поток усулида қуришнинг орёлликлар методини кенгроқ жорий этиш, ҳамма жойда бригада пудратини уй-жой бинолари қурилишига жорий этишни таъминлаш, уйларни гарантияли паспортлар билан фойдаланиш учун топширишни ташкил этиш забур.

Мажлисда қишлоқ меҳнатчиларига, пахта тозалаш ва енгил саноат ходимларига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирлари муҳокама қилинди. Кенгаш аъзолари шу масала юзасидан министрлардан А. А. Уркинбоев, В. У. Усмонов, М. Х. Қурбоновнинг ахборотларини тинглаб, меҳнаткашларнинг серунум меҳнат қилиши, яшаши ва хордиқ чиқариши учун шароитларни яхшилаш соҳасида муайян иш қилинганини қайд этдилар. Маиший хизмат тармоғи кенгайди, бевосита колхоз ва совхозларда, саноат корхоналарида тобора кўпроқ хизмат кўрсатилмоқда. Аммо бу ишнинг самарадорлиги ҳали унчалик юқори эмас, баъзан ҳамма талабларни қондира олмайдиган, оз миқдорда хизмат кўрсатадиган камқувват, яхши жиҳозланмаган маиший хизмат корхоналари барпо этилмоқда. Меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатишни планли равишда яхшилаш, унинг структурасини, маиший хизмат соҳасини бошқаришни изчиллик билан такомиллаштириш, юксак маданиятга, маиший хизмат корхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга эришиш тавсия этилди.

Кенгаш колхоз раислари ва совхоз директорларининг турмуш маданияти масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари иш тажрибасини умумлаштирди, ҳамда уларнинг фаолиятини янада такомиллаштириш тадбирларини муҳокама қилди. Избоскан районидаги Охунбобоев номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли, Ғиждувон районидаги «Зарафшон», Шаҳрисабз районидаги «Социализм» колхозлари раисларининг турмуш маданияти масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари М. Тўхтабоева, В. Т. Пак, А. Сиддиқов ва Р. Пирназаров, Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхози ҳамда Амударё районидаги Горький номли совхоз директорларининг ўринбосарлари М. Юнусова ва Ю. Қулбоевлар ахборот беришди. Қишлоқ жойлардаги маданий-маиший комплексларни бошқаришни анча яхшилашга, қишлоқ турмушини қайта қуриш проблемаларини тез ва малакали ҳал этилишига кўмаклашадиган бу ишнинг муҳимлиги қайд этилди. Шу боисдан мазкур лавозимларга партиявий масъулиятни юксак даражада ҳис этадиган, ташкилотчилик қобилиятига, одамларни тарбиялаш тажрибасига эга бўлган ходимлар танлаб олиниши зарурлигини мажлис қатнашчилари таъкидлаб ўтдилар. Республикада хўжаликлар раҳбарларининг турмуш маданияти масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарларига мунтазам равишда методик ва профессионал таълим беришни ташкил этиш маданий-маиший комплексларнинг энг яхши раҳбарлари тажрибасини ўрганиб, ҳар томонлама оммалаштириш лозим.

Кенгаш мажлисида Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

«АТЛАС» БИРЛАШМАСИ БАЙРОҒИДА ОРДЕН

Биринчи Май арафасида Марғилонда «Атлас» аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективига тантанали вазиятда Халқлар дўстлиги ордени топширилди. Корхона маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлиги учун шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Шойи тўқувчиларга мукофотни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев топширди.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўнинчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун қишлоқ хўжалик машинасозлиги, халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг илғор ходимларидан катта бир группасига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида СССР орден ва медаллари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов топширди.

(ЎзТАГ).

ИЛМИЙ-МЕТОДИК КОНФЕРЕНЦИЯ

Яқинда Муборак шаҳрида «Интернационал тарбия — СССР халқлари дўстлигини мустаҳкамлашнинг асосий омили» деган мавзуда илмий-методик конференция бўлиб ўтди. Уни Қашқадарё область Муборак район партия комитети ва «Билим» жамияти область ташкилоти правлениеси биргаликда уюштирди. Конференцияда Муборак, Косон, Ульянов, У. Юсупов ва Баҳористон районлари партия комитетларининг идеология бўйича секретарлари, колхоз ва совхозлар, корхона, қурилиш ташкилотларининг партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари қатнашдилар.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари майолди социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1981 йил тўрт ойлик планни муддатидан илгари — 28 апрель куни бажардилар.

Кўмир қазиб олиш, пахта териш машиналари, минерал ўғитлар, сутга айлантириб ҳисоблаганда қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ва бошқа буюмлар ишлаб чиқариш январь — апрель ойлари плани ошириб бажарилади.

(ЎзТАГ).

1 МАЙГА—МЕҲНАТ РАПОРТЛАРИ

Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Май Чақириқларига амалий иш билан жавоб бериб, товар маҳсулоти реализация қилиш юзасидан тўрт ойлик планини 28 апрель куни бажардилар. Саноат республика пахтакор хўжаликларини уруғлик билан тўла-тўкис таъминлади.

Маҳсулот реализация қилиш юзасидан тўрт ойлик плани 37,9 миллион сўм ошириб бажарилади.

* * *

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли саноат корхоналари коллективлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, реализация қилинадиган ва ялпи маҳсулот юзасидан тўрт ойлик планини муддатидан илгари, 28 апрелда бажардилар.

Тўрт ойлик планга қўшимча равишда 13 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилади.

* * *

Тошкент областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини бажара бориб, майолди социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, буюмлардан энг муҳим турларининг кўпчилигини реализация қилиш ва ишлаб чиқариш юзасидан тўрт ойлик планини муддатидан барвақт — 28 апрель куни бажардилар.

Апрель ойининг охиригача пландан ташқари 40 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг саноат корхоналари, ишлаб чиқариш-аграр бирлашмалари, совхоз заводлари ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажара бориб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан тўрт ойлик планини 28 апрель куни бажардилар.

Ой охиригача тасдиқланган пландан ташқари 2,95 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади, бу эса олинган мажбуриятларда белгиланганидан кўпдир.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОННИНГ АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ

Ш. РАШИДОВ,

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

КПСС XXVI съезди партиянинг аграр сиёсатини янада ривожлантиришга, колхоз-совхоз қурилиши назарияси ва практикасига улкан ҳисса қўшди. Эндиликда социалистик қишлоқ хўжалиги ва у билан боғлиқ бўлган саноат тармоқларини барқарор, муттасил юксалтириш, ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни чуқурлаштириш, пировард натижада юксак муваффақиятларга эришишни рағбатлантирувчи планлаштиришнинг программ-тармоқ методи вазифаларини ҳал этишга комплекс ёндашиш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакат экономикасида қишлоқ хўжалик секторининг алоҳида ролини эътиборга олиб, съездга қилган Ҳисобот докладида бундай деган эди: «Биз бундан буён ҳам қишлоққа катта миқдорда молиявий ва моддий ресурслар ажратаверамиз, бу тармоқни индустриал негизга планли ўтказишни давом эттираверамиз. Бироқ, эндиликда асосий диққат-эътибор капитал маблағлардан олинадиган самарага, қишлоқ хўжалик маҳсулдорлигини ўстиришга, унинг агросаноат комплекси ҳамма тармоқлари билан алоқасини чуқурлаштириш ва такомиллаштиришга қаратилади. Бу, 80-йиллардаги аграр сиёсатнинг муҳим хусусиятидир».

КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал этиш ҳозирги вақтда бутун мамлакатда бўлгани сингари, Ўзбекистон партия ташкилоти ва меҳнаткашлари амалий фаолиятининг диққат-марказида турибди. Беш йилликлар мобайнида яратилган улкан ишлаб чиқариш потенциали республика қишлоқ хўжалигини миқдор ва сифат жиҳатидан янада ривожлантиришнинг моддий базаси ҳисобланади. Ушбу ишлаб чиқариш потенциалини вужудга келтириш Ўзбекистон коммунистларидан, шаҳар ва қишлоқларнинг барча меҳнаткашларидан ниҳоятда катта куч-ғайрат сарфлашни талаб этди, бунда партиянинг ленинчи Марказий Комитети ҳамда Совет ҳукумати муттасил эътибор ва ёрдам бериб турди, барча қардош иттифоқдош республикалар фаол иштирок этди. Ҳозирги вақтда республиканинг агросаноат комплексида салкам икки минг колхоз, совхоз, хўжаликлараро ташкилот, юзлаб қайта ишлаш корхоналари, минерал ўғит, қишлоқ хўжалик ва ирригация машинасозлиги заводлари, сув хўжалиги қурилишининг йирик бошқармалари, моддий-техника таъминоти корхоналарининг катта тармоғи, юзга яқин илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари ва тажриба станциялари ўзаро ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Ўзбекистон партия, совет, хўжалик органлари экономикани комплекс ривожлантиришнинг давлат программасига амал қилабориб кўп йиллар мобайнида халқ хўжалигининг аграр ва саноат секторларини ривожлантириш ва уларнинг ўзаро ҳамкорлигини йўлга қўйиш бўйича барча вазифаларни амалда ҳал қилиб келдилар. Бу борада улар зарур даражада изчиллик, қатъиятлик ва собитқадамлик кўрсатдилар. Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари ва аввало бутун пахтачиликни ривожлантиришда беқиёс катта йўл босиб ўтилди. СССР пахта толасини четдан сотиб олувчи мамлакатдан пахтани экспорт қилувчи етакчи мамлакатга айланди. Ўтган йили Ўзбекистон давлатга 6 миллион 237 минг тонна пахта сотди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида эса республика 28,5 миллион тонна хом ашё етиштирди. Бу — тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан тўрт миллион тонна кўпдир. 1980 йилда доннинг ялпи ҳосили 2,5 миллион тоннадан ошиб кетди, мева-сабзавот маҳсулоти беш миллион тоннадан зиёд бўлди. 30 минг тоннадан кўпроқ пилла етказиб берилди. Гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотиш анча кўпайди. Республика экономикасининг аграр секторини ривожлантириш бўйича ўнинчи беш йиллик топшириқларини анча ошириб адо этди.

Самарадорликнинг бундай тез ўсишида агро-саноат комплекси барча тармоқлари ва хизматларининг пухта уюштирилган ўзаро ҳамкорлиги муҳим роль ўйнади. Бунга жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Улардан баъзиларини эслатиб ўтайлик. Маълумки, ерга ўғит солинмаса пахтанинг биологик ҳосилдорлиги ўрта ҳисобда 15 центнер билан чекланади. Ўзбекистон эса 33 центнерлик маррадан ошиб кетди. Бу эса агротехника ва агрохимия системасининг оқилона жорий этилганлиги самарасидир. Республикада барпо этилган химия гигантлари йилига етти миллион тоннага яқин азотли фосфорли ўғитлар, дефолиантлар, ҳосилни муҳофаза қилиш воситалари ишлаб чиқармоқда. Ўғитга бўлган асосий талабни жойларнинг ўзидаги корхоналар таъминламоқдаки, бу ҳол далаларимизнинг ўғитга бўлган талабини яхшилаб таъминлашни тезлаштирибгина қолмай, ўғит ташишга кетадиган сарф-харажатни кескин камайтиришга олиб келди. Эндиликда Ўзбекистон корхоналарида ишлаб чиқарилаётган минерал ўғитлар кўп миқдорда мамлакатнинг бошқа республикаларига ҳам жўнатилмоқда.

Пахтачиликнинг бутун тараққиёт тарихи мобайнида ҳосил йиғим-терими ғоят сермеҳнат жараён бўлиб келган эди. Терим уч-тўрт ойга чўзилиб, об-ҳаво ноқулай келиши оқибатида нобудгарчилик кўп бўлар, пахтанинг сифати кескин пасайиб кетарди. Ватанимизда ишлаб чиқарилган техника туфайлигина пахтани машиналарда териб олишни йил сайин кўпайтириш имконияти туғилди. Ўтган йили республика хўжаликлари ҳосилнинг 63 процентини — тўрт миллион тонна пахтани машиналарда териб олишди. Бу эса шундан ўн йил илгари машинада терилганидан қарийб уч баравар ортиқдир. Терим мавсуми сезиларли равишда қисқарди. Эндиликда пахта тайёрлаш давлат плани ноябрь ойи бошланишига қадар бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги базасининг вужудга келтирилганлиги ва унинг муттасил кенгайтирилиб борилаётганлиги пахтачиликни муваффақиятли ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда. Тошкентда «Союзмашхлопководство» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси тузилди. Унинг таркибида Тошкент трактор заводи, «Узбексельмаш», «Ташсельмаш», «Чирчиксельмаш» сингари йирик корхоналар, бир қатор конструкторлик ва технология ташкилотлари бор.

Қайта ишлаш саноати корхоналари тармоғи йил сайин кенгаймоқда. Юздан кўпроқ пахта заводи ҳамда юзлаб пахта тайёрлаш пунктлари колхоз ва совхозлардан ҳосилни қабул қилиб олиб, хом ашёни тозалаб, қуритиб, дастлабки ишловдан ўтказмоқдалар, уруғлик чигит тайёрламоқдалар, мамлакатнинг тўқимачилик саноатини тола билан таъминламоқдалар, чет давлатларга маҳсулот етказиб бермоқдалар.

Кейинги йилларда республика ўзининг озиқ-овқат базасини тобора илдам суръатлар билан ривожлантирмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Қора молларни бўрдоқига боқадиган юзлаб хўжаликлараро корхоналар тузилди, колхоз ва совхоз чорвачилигининг самарадорлиги оширилди, йирик гўшт ва сут саноат комплекслари ишга туширилди. Қишлоқ кооперацияси системасида, корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида кўплаб чорвачилик фермалари ташкил этилди. Озуқа базаси кенгайтирилди. Амалга оширилган тадбирлар туфайли гўшт етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан 31 процент, сут — 42 процент, тухум — 65 процент кўпайди.

Республика агросаноат комплексида сабзавотчилик, узумчилик, мевачилик, шунингдек, шу тармоқлар ишлаб чиқарган маҳсулотни қайта ишлаш тобора катта ўрин олмоқда. Биргина республика Мева-сабзавотчилик хўжалиги министрлиги таркибида 215 совхоз ва 44 қайта ишлаш корхонаси бор. Шу министрликнинг агросаноат бирлашмалари ҳиссасига Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган мева ва узум товар маҳсулотининг қарийб 60 проценти тўғри келмоқда.

Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида товар маҳсулотининг ортаётганлиги қайта ишлаш корхоналари қувватини муттасил ошириб бориш проблемасини илгари сурди. Ўтган беш йилликда республикада кўплаб янги гўшт-сут, озиқ-овқат, енгил саноат корхоналари фойдаланишга топширилди. Кичик шаҳарлар ва қишлоқ районларида ушбу корхоналарнинг саноат филиалларини ташкил этиш йўли билан ҳам улар тармоғи кенгайтирилмоқда. Ҳозирги пайтда уч юзга яқин ана шундай филиал ишлаб турибди. Ўтган йили улар 300 миллион сўмликдан кўпроқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги маҳсулоти, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқардилар.

Сув хўжалиги ва қурилиш ташкилотлари агросаноат комплексининг бунёдкор таркибий қисми бўлиб қолди. Улар ўнлаб қурилиш индустрияси заводларига эга. Бу қудратли плацдарм ўзлаштирилаётган қўриқ ерларни йиғма темир-бетон суғориш шохобчалари, ер усти ва ер ости суғориш воситалари, ишлаб чиқариш ва уй-жой объектлари конструкциялари билан таъминламоқда. Ирригаторлар ва қурувчилар ҳар йили юз минг гектарга яқин дашт ерларни ўзлаштирмоқдалар. Юзлаб йирик механизациялашган совхозлар бунёд этилди, Мирзачўл, Қарши, Сурхон-Шеробод чўллари, Марказий Фарғона ерлари, Амударёнинг қуйи этакларидаги жойларга ҳаёт бахш этилди.

Ўзбекистоннинг агросаноат комплекси — мураккаб, кўп планли иқтисодий ишлаб чиқариш системасидир. Бу система қишлоқ хўжалик секторидан ташқари енгил, озиқ-овқат саноати, тайёрлаш тармоғи ва унинг корхоналари, маҳсулотни сақлаш ва ташиш воситалари, матлубот кооперацияси, саноат корхоналарининг ёрдамчи хўжаликлари, шунингдек, аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ўз ичига олади. Республика халқ хўжалиги барча меҳнатчиларининг тахминан ярми комплекс системага жалб этилган. Биргина мана шунинг ўзи ҳам агросаноат комплексини янада шакллантириш ва ривожлантириш ҳақидаги ғамхўрликни биринчи ўринга олиб чиқади.

Мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг КПСС XXVI съезди тасдиқлаган Асосий йўналишларида ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистоннинг асосий вазифалари белгилаб берилган. Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 17—19 процент кўпайтириш кўзда тутилган. Суғориладиган майдонларда етиштириладиган асосий экин — пахта етиштириш беш йил мобайнида 30 миллион тоннага етказилиши лозим. Пахтанинг ғоят қимматли ингичка толали навини етиштиришни янада кучайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Беш йиллик охирига бориб ингичка толали пахта етиштириш беш юз минг тоннани ташкил этади.

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпаяди. Республикада дон етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми уч миллион тоннага етказилиши лозим. Гўшт (сўйилган вазнда) — 410 минг тонна, сут — 2,7 миллион тонна миқдорида етиштирилиши керак. Шу йилиёқ барча категориялардаги хўжаликлар бўйича камида 360 минг тонна гўшт ва 2,3 миллион тонна сут олиш мўлжалланмоқда. Узумчилик, боғдорчилик ва мева-сабзавотчилик янада ривожланади. Қарши, Жиззах чўлларини ва бошқа қўриқ массивларни ўзлаштириш юксак суръатлар билан давом эттирилади. Қарийб 500 минг гектар суғориладиган ерни фойдаланишга топшириш, 2,5 миллион гектар яйловларга сув чиқаришга қарор қилинди. Республика саноати 1985 йилга бориб ип газлама ва шойи газлама ишлаб чиқаришни 570 миллион квадрат метрга, ўсимлик мойи ишлаб чиқаришни 485 минг тоннага, мева-сабзавот консервалари ишлаб чиқаришни 11 миллиард шартли банкага етказади.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш программаси саноат қувватларини ошириш ишлари билан мустаҳкамланмоқда. Реконструкциялаш ҳамда янги қурилиш ҳисобига республиканинг етакчи корхоналари қишлоқ хўжалик техникаси ишлаб чиқаришни анча кўпайтирдилар, Ўзбекистоннинг химия индустрияси минерал ўғит ишлаб чиқаришни 1,4 баравар кўпайтиради.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш соҳалари билан унинг моддий-техника таъминоти тўғри нисбатда бўлиши алоҳида масъулиятли, кўп ҳолларда эса муваффақиятни бевосита таъминловчи иш ҳисобланади. Ишлаб чиқариш миқёслари, маҳсулотни сақлаш ва сифатини яхшилаш ортиб бораётганлиги, дала ва фермаларда индустриал технологияга ўтилганлиги колхоз ва совхозларни тағин ҳам қудратли ва универсал машиналар билан қайта қуроллантиришни талаб қилади.

Аммо «Союзмашхлопководство» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб чиқараётган кўпгина техника ҳозирданоқ ошиб бораётган талабларга жавоб бермай қолганлигини тан олиш керак. Бунинг устига ишлаб чиқариш ҳажми мамлакат пахтакор республикаларининг муттасил ўсиб бораётган эҳтиёжларини ҳали қоплай олмаяпти. Шу муносабат билан биринчи навбатда «Узбексельмаш», «Чирчиқсельмаш», «Ташхимсельмаш», «Нормаль», Тошкент агрегат заводи сингари корхоналарни тубдан реконструкция қилиш масаласи ғоят пишиб етилди. Бу корхоналар пахтачилик техникаси комплексига кирадиган ўнлаб машина турларини, механизмлар ва мосламаларни кўплаб ишлаб чиқаришни таъминлашлари лозим. Афсуски, ишлаб чиқаришга тавсия этилган машиналарнинг ҳаммаси ҳам конвейерга қўйилганича йўқ. Бунинг асосий сабаби — қувватларнинг кескин етишмаётганлигидадир.

Тошкент трактор заводида янги цехларни фойдаланишга топшириш вазифаси ўн биринчи беш йилликнинг иш программаси қилиб белгиланган. Бу вазифани ҳал этиш республика партия ва совет органларининг, корхона кўпминг кишилик коллективининг сира кечиктириб бўлмайдиган иши ҳисобланади. Тошкент трактор заводи мамлакатда пахта модификацияси тракторлари етказиб берадиган ягона корхона ҳисобланиб, пахтачиликдаги фан-техника тараққиёти ва суғориладиган деҳқончиликнинг бошқа тармоқларидаги муваффақиятни кўп жиҳатдан шу завод белгилаб беради. Конструкторларимиз яратган ҳамда кўплаб ишлаб чиқаришга қўйилган кўп қаторли ва кенг қаторли пахтачилик машиналари кучлироқ трактор бўлишини талаб этмоқда. Ҳозирги Т—28—Х4 тракторининг эса энергия билан таъминланиши унчалик юқори эмас. Пахтачиликда ишлатиладиган 80 от кучига эга бўлган тракторларни тез фурсат ичида кўплаб ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйиш, яқин келажакда эса 100 ва 150 от кучига эга бўлган тракторларни ишлаб чиқариш лозим бўлади. Корхоналарни реконструкция қилиш суръатларини анча ошириш зарур.

Ўртага қўйилган вазифани СССР Қишлоқ хўжалик трактор машинасозлиги министрлигининг ғоят актив иштироки билангина ҳал этиш мумкин. Андижон областининг Ленинск шаҳрида кузовининг ҳажми катталаштирилган тракторлар прицепи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган завод, Жиззахда эса тупроққа минерал ўғит соладиган машина ишлаб чиқарувчи завод қурилишини ҳар томонлама жадаллаштириш вазифасини ҳал этишда ҳам министрлик ёрдам бериши лозим.

«Ташсельмаш» заводида айни пайтда ҳосилни анча тўла ва янада сифатли териб олишнинг барча жараёнларини бажара оладиган машиналар ишлаб чиқаришни ҳал этиш ва кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш вазифасини ҳал этишдек мураккаб ишлар турибди. Гап ўзидан кейин тўкилган пахтани машинада ва қўлда теришга ҳожат қолдирмайдиган агрегат яратиш устида бормоқда. Бу муаммонинг социал аҳамиятга эга эканлиги маълум. Пахтазорларга мана шундай янги терим техникасининг келиши йиғим-терим мавсумида қишлоқ ва шаҳар аҳолисини теримга жалб этишдан ҳоли қилган бўлур эди. Бу эса бошқа тармоқларни ривожлантириш, маҳсулот таннархини пасайтириш ва пахта нобудгарчилигига йўл қўймаслик, ҳосил йиғим-терими жараёнини жадаллаштиришга қулай шарт-шароит яратиб берган бўлур эди.

Қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган химия воситаларини ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш соҳасида ҳам масъулиятли вазифаларни ҳал этиш керак. Янги беш йилликда республикада ўсимликни ҳимоя қилиш воситалари ҳамда дефолиантлар ишлаб чиқарадиган қувватларни барпо этишга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу йилиёқ Навоий ва Фарғона шаҳарларида бундай қувватлар ишга туширилади ва ўзлаштирилади.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш кескин масалалигича қолмоқда. Пахта тозалаш саноати зиммасига тайёрловчи вазифаси ҳам топширилган бўлиб, бу соҳада у кўп иш қилиши керак. Ўтган йил кузда «Сельская жизнь» газетасининг Тошкентда мамлакат пахтакор республикалари вакиллари билан иттифоқ Қишлоқ хўжалик ва Енгил саноат министрликлари вакилларининг пахта ва тола сифатини яхшилаш вазифаларига бағишлаб ўтказилган «давра столи» суҳбатида ғўзани ривожлантириш, ҳосилни сақлаш ва қайта ишлаш соҳасида кўпгина резервлар аниқланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўшанда учрашув материаллари юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилган эди. Топшириладиган ҳосилнинг кондициясини яхшилаш тадбирлари амалга оширилмоқда, энг яхши технологик кўрсаткичларга эга бўлган ғўзанинг янги навлари экиладиган майдонлар кенгайтирилмоқда. Қуритиш-тозалаш цехларининг тармоғи кенгайтирилмоқда, янги пахта заводлари, омборхоналар қурилмоқда, пахтани дастлабки ишлаш такомиллашмоқда. Тармоқнинг бир қатор корхоналарини туксизлантирилган уруғлик чигит ишлаб чиқаришга ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Бошқа тармоқларнинг олдида ҳам худди шундай вазифа — ҳосилни тўлиқ сақлаб қолиш ва уни самарали қайта ишлаш вазифаси турибди. Ўн биринчи беш йилликда Мева-сабзавот хўжалиги, Озиқ-овқат саноати министрликлари, республиканинг колхоз ва совхозлари, савдо ташкилотлари юзлаб қайта ишлаш корхоналари ва цехлари, сабзавот ва мева сақланадиган бинолар, музхоналар қуриб фойдаланишга топширишлари лозим. Бу программа ниҳоятда катта, тиғиз бўлиб, уни ҳал этишда ўн минглаб кишилар иштирок этмоқда. Республика партия ташкилотлари бу программанинг бажарилиши учун назоратни кучайтирмоқдалар.

Агросаноат бирлашмаларини ривожлантириш муҳим йўналиш бўлиб қолмоқда. Республикада ҳозир бир қатор шундай бирлашмалар ишлаб турибди. Тажриба уларнинг тузилиши ўзини тўла оқлаганлигини кўрсатмоқда. Уларнинг фаолияти яхши ижодий ташаббускорлик билан, маҳаллий имкониятлардан кенг миқёсда фойдаланиш билан боғлиқдир. Айниқса мева-сабзавот ва хўжаликлараро чорвачилик бирлашмалари шундай иш олиб бормоқдалар. Наманган областидаги Ленин номли, Сурхондарё областидаги «Коммунизм», Тошкент областидаги академик Шредер номли ва Усмон Юсупов номли, Андижон областидаги Киров номли бирлашмалар кучга тўлмоқда. Ушбу бирлашмаларга кирувчи совхозлар ва хизматларини ихтисослаштиришда маҳсулот айрим турларини ишлаб чиқаришнинг концентрациялаштирилиши, моддий-техника ва меҳнат ресурсларини моҳирона вужудга келтириб, улардан фойдаланиш дала ва фермалар маҳсулдорлигини оширибгина қолмай, балки ўзининг резерви ва давлат маблағлари ҳисобига ишлаб чиқаришни жадал кенгайтириш, янги ерларни ўзлаштириш, тоғ ёнбағри ва тоғлик массивларни оборотга жалб қилиш, янги посёлкалар қуриш, ўзининг қайта ишлаш ва қурилиш базасини тузишга имкон бермоқда.

Агросаноат комплекси барча тармоқларининг самарадорлиги тез ўсишини тажриба исботлаб берди. Республика «Узплодоовощвинпром» бирлашмасининг тажрибаси шундан далолат бериб турибди. Бирлашма шу йилнинг бошларида мева-сабзавот хўжалиги министрлигига айлантирилди. Ишлаб чиқариш, тайёрлаш, саноат йўли билан қайта ишлаш ҳамда мева-сабзавот маҳсулотини реализация қилишнинг ягона комплексга жамланиши беш йиллик мобайнида бирлашмада маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ярим баравар кўпайтириб, давлатга қўшимча равишда 280 минг тонна сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулоти, мева, узум сотиш ва пландан ташқари 230 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш имконини берди.

Қоракўлчилик, пиллачилик, лубкорлик каби тармоқларда ҳам агросаноат интеграцияси масаласи пишиб етилди. Истиқболда пахта комплексини ҳам интеграциялаш масаласи туғилиши турган гап. Бу комплексни интеграциялаш умумий вазифаларни ҳал этишда ишлаб чиқарувчилар билан истеъмолчиларнинг куч-ғайратини бир-бирига маҳкамроқ уйғунлаштириш имконини берган бўлур эди. Ушбу муаммоларни республикада облон ва ҳар томонлама ўйлаб, чамалаб кўрмоқдамиз, энг самарали вариантларни ишлаб чиқмоқдамиз.

Ҳамма жойда илмий асосланган алмашлаб экишни ўзлаштириш муҳим вазифадир. Алмашлаб экиладиган пайкалларда етиштириладиган беда ва маккажўхори зонамизда чорвачиликнинг озуқа базасини белгилаб беришини эслатиб ўтмоқчимиз. Шу беш йилликда қишлоқ хўжалик оборотига киритиладиган янги суғориладиган ерлардан қабул қилинган алмашлаб экишни амалда ўзлаштириш учун фойдаланилади. Бунда Ўзбекистон партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлари жамоат ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштириш, пахта ҳосилдорлигини ошириш учун ҳамма тадбирларни кўришлари лозим. Пахта етиштиришни тобора кўпайтириш Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг муҳим ватанпарварлик, интернационал бурчи, умумиттифоқ меҳнат тақсимотида улар қўшадиган асосий ҳисса бўлиб қолаверади.

Биз Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини Ўрта Осиёга оқизиш бўйича олиб борилаётган илмий ва лойиҳа ечимлари билан боғлиқ катта вазифаларни ҳам унутаётганимиз йўқ. Асосий йўналишларда бу ҳақда эслатиб ўтилганлиги бизни чинакам буюк лойиҳани амалга оширишга жиддий тайёргарлик кўришга даъват этади.

Агросаноат комплексининг социал самарасини ошириш йўлида кўп иш қилиниши керак. Республиканинг партия комитетлари қишлоқ хўжалик меҳнати шарт-шароитини яхшилаш, уни индустрлаштириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Қишлоқда қурилиш базасининг янада авж олдирилиши, уйсозлик комбинатлари, темир-бетон конструкциялари заводи барпо этилиши янги уй-жой, қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатадиган маиший ва маданий объектлар қуриш ҳажмини кўпайтириш, хутор системасини тугатиш суръатларини жадаллаштириш ҳамда қишлоқларни ободонлаштиришни кучайтириш имконини беради. Республика қурилишларида уй-жой қурилиши кооперацияси янада ривожлантиради.

Ўзбекистон агросаноат системасининг имкониятлари йил сайин ортаверади. Ўн биринчи беш йилликда уни янада ривожлантиришга кўп маблағ ва материал ресурслар ажратилган. Янги иш миқёслари комплексни бошқаришни, унинг бўғинлари ўртасидаги тобора изга тушаётган хўжалик алоқаларини муттасил такомиллаштиришни тақазо этади. Мамлакатнинг баъзи республикаларида район миқёсидаги бошқарув муаммоларини ҳал этиш тажрибаси бизнинг диққат-эътиборимизни тортмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилаётган умумиттифоқ озиқ-овқат программаси бу муҳим масалада мўътабар фикрини айтиши турган гап. Аммо, ҳозироқ шу нарса равшан кўриниб турибдики, қишлоқ хўжалик ва агросаноат бирлашмаларининг йўли, комплексга раҳбарлик қилишнинг бу янги ташкилий формаси ҳозирги замон талаблари ва вазифаларига жавоб бермоқда. Ўзбекистон тажрибаси ҳам шундан далолат бериб турибди.

Ўзбекистон коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини баланд руҳ, юксак ишлаб чиқариш ва сиёсий кўтаринкилик билан бошлаб юбордилар. КПССнинг тарихий XXVI съезди қабул қилган улкан ишлар программасини муваффақиятли амалга ошириш учун улар ҳамма ишларни қиладилар.

(«Сельская жизнь», газетаси, 28 апрель).

АЛОҲИДА КИТОБЧА ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛДИ

В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланиб, 1981 йил 22 апрель куни Москвада ўтказилган тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко қилган «Ленин таълимотига амал қилиб, ленинчасига ишлайлик» мавзуидаги доклад алоҳида китобча қилиб нашр этилди.

Китобчани сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлашдаги ва жиноятчиликка қарши курашдаги хизматлари учун қуйидагилар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин:

Асқаров Шукурали Ҳасаналиевич — Собир Раҳимов район ижроия комитети ички ишлар бўлимининг катта участка инспектори, Тошкент шаҳри.

Бойматов Тоҳир Нишонович — Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бошқармасининг катта инспектори.

Калиневич Анатолий Станиславович — Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси жамоат тартибини сақлаш бўлимининг катта инспектори.

Мусаев Ҳуснутдин Зайнутдинович — Тошкент экспериментал лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот институти бўлимининг катта инженери, Тошкент шаҳри.

Муҳаммадалиев Азиз — Собир Раҳимов район прокурори, Тошкент шаҳри.

Суванов Умат — Собир Раҳимов район ижроия комитети ички ишлар бўлими участка инспекторларига раҳбарлик юзасидан индивидуал профилактика бош инспектори, Тошкент шаҳри.

Тўлаганов Илҳом Ҳакимович — Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бошқармаси бўлими бошлиғининг ўринбосари.

Ҳуснутдинов Рафаэл Аъзамович — «Миконд» заводи вакуум приборлар ясовчиси.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри. 1981 йил 27 апрель.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада соғлиқни сақлашни ва медицина фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги гематология ва қон қуйиш илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими Тамара Муслимовна **Алиева** ва институт директорининг ўринбосари Саиджалол Маҳмудович **Баҳромов** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада соғлиқни сақлашни ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги гематология ва қон қуйиш илмий-тадқиқот институтининг катта медицина ҳамшираси ўртоқ Варвара Михайловна **Пановага** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада медицина фани ва соғлиқни сақлашни ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги гематология ва қон қуйиш илмий-тадқиқот институти ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИНИНГ ПЛЕНУМИ

Республика Журналистлар союзи правлениесининг 28 апрель куни бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида республика журналистлар ташкилотларининг вазифаларини муҳокама қилдилар. Пленумда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев доклад қилди.

(ЎзТАГ).

ФАХРЛИ ВАЗИФА

Мамлакатнинг тасвирий санъат усталари совет турмуш тарзини, замондошларимизнинг зафарларини пропаганда қилувчи асарлар яратишни ўз бурчлари деб биладилар. СССР Рассомлар союзи правлениесининг 27 апрель куни Москвада бўлиб ўтган VII пленумида ана шу фикр янги куч билан янгради. Пленум қатнашчилари мўйқалам ва кески усталарининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосидаги вазифаларини муҳокама қилдилар.

Правление раиси Н. Пономаревнинг докладида, сўзга чиққан кишиларнинг нутқларида қайд этиб ўтилганидек, бутун мамлакат рассомларининг ижодий лабораторияси бўлиб қолди. Рассомлар беш йилликнинг энг катта қурилишларига, саноат корхоналари, колхозлар ва совхозларга йўл олдилар. Рассомлар меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялаш тўғрисидаги ғамхўрликни ўз зиммаларига олиб, фаолиятларини ўз асарларини яратиш билангина чеклаб қўймаяптилар. Санъат усталари ҳаваскорларнинг студияларини ташкил этмоқдалар, қишлоқ музейлари, кўргазма заллари, галереяларни вужудга келтиришда ёрдам бермоқдалар.

Пленум қатнашчилари «Биз коммунизм қураяпмиз» мавзуидаги кўргазманинг якунларини муфассал таҳлил қилдилар. Бу кўргазма кўпмиллатли совет санъати усталарининг партия XXVI съездига ижодий рапорти бўлиб қолди. Ҳозир мамлакат маданий ҳаётидаги ғоят катта воқеалардан бири — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ экспозициясига тайёргарлик кўрила бошланди. Бу экспозиция бирлик ва қардошлик улуғ туйғуси билан жипслашган совет халқларининг қудратли одимини тасвирлаб бериши керак.

(ТАСС).

ТЕХНОЛОГИК ЭКСПЕРИМЕНТЛАР

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 28 апрель. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Коваленок ва Виктор Савиних «Салют-6» — «Союз-Т-4» илмий тадқиқот комплексининг ичида 47 кундан бери ишламоқдалар.

Кеча экипаж «Буғлатгич» аппаратининг ёрдами билан космик вакуум ва вазнсизлик шароитларида буғлатиш ва сўнгра конденсация қилиш методи билан металл қоплама югуртиришга доир навбатдаги бир қанча экспериментларни бажарди. Титан намуналари юзига кумуш тўзғитилди. Орбитал комплекс орбитанинг соя томонида ҳам, қуёш ёритган қисмида ҳам шу ишлар бажарилди. Бунда намуналарнинг температураси турли қийматда бўлди. Бундай экспериментларнинг мақсади учиш чоғида космик аппаратлар конструкцияси ташқи элементларининг қопламаларини тиклаш технологиясини пишиқтириш ҳамда шундай операцияларни бажарадиган установкалар яратишдан иборат эди.

Бугун космонавтлар шлюз камерадан «Буғлатгич» аппаратини кўчириб олиб, ўрнига электр билан қизитиладиган «Қотишма» печини қўйдилар. Бу установкада кадмий-симоб-теллур ярим ўтказгич материали монокристаллини ўстиришга доир эксперимент олти кун давом эттирилади.

Кун тартибида ернинг табиий ресурсларини ўрганиш программаси доирасида геофизик тадқиқотлар ўтказиш, илмий аппаратларни текшириб кўриш, жисмоний машқлар билан шуғулланиш ҳам кўзда тутилган.

Телеметрик ўлчаш натижалари ҳамда орбитал комплекс ичидан берилган докладларга кўра, учиш нормал ўтмоқда.

Космонавтлар Владимир Коваленок ва Виктор Савиних ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

ПЕДАГОГЛАР ТАЖРИБАЛАРИНИ ЎРТОҚЛАШДИЛАР

Ўзбекистон мактабларида ва ҳунар-техника билим юртларида ўқув йили тугамоқда. Хўш, бу йилнинг якунлари қандай, таълим-тарбия жараёнини партия XXVI съезди қарорлари асосида янада яхшилаш учун нималар қилиш керак? — деган масала устида педагогларнинг Тошкентда бўлиб ўтган XII республика йиғилишида гаплашиб олинди. Мактаблар ва билим юртларининг педагоглари, олий ўқув юртларининг муаллимлари, олимлар ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш, юқори синф ўқувчиларига меҳнат кўникмаларини ўргатиш ва касб танлашда уларга ёрдам бериш соҳасидаги иш тажрибасини ўртоқлашдилар, фанларни ўқитиш методикаси, техника воситаларидан фойдаланиш ва бу воситаларнинг ўқувчилар билимдонлик савиясига таъсири ҳақида гапирдилар.

Педагоглар мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш, ўқувчиларни ижтимоий-фойдали меҳнатга тайёрлашни яхшилаш масалаларига алоҳида эътибор бердилар. Шу беш йилликнинг охиригача республикада мактаблараро таълим-ишлаб чиқариш комбинатларини икки ҳиссадан зиёд кўпайтириш лозимлиги докладларда уқтириб ўтилди. Юқори синфларнинг барча ўқувчилари меҳнат таълимининг шу формасига жалб этилади, таълим-ишлаб чиқариш комбинатлари уларга юзга яқин касбдан бирини танлаб олишни таклиф қилади. Ҳунар-техника таълими системаси ҳам кенг миқёсда ривож топади, бу ерда илғор техника ва технологияни тез ўзлаштиришга қобилиятли кенг профилли ишчилар тайёрлашга асосий эътибор берилади.

(ЎзТАГ).

ПИЛЛАЧИЛИК ИСТИҚБОЛИ

В. И. ЛЕНИН МАМЛАКАТИМИЗДА ПИЛЛАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ҲАҚИДАГИ ДЕКРЕТНИ ИМЗОЛАГАНИГА 60 ЙИЛ ТЎЛДИ

Доҳиймиз В. И. Ленин 1921 йил 29 апрелда мамлакатимизда пиллачиликни ривожлантириш ҳақидаги Декретни имзолади. Шундан буён ўтган даврда она Ватанимизда, шу жумладан сер-қуёш Ўзбекистонимизда пиллачилик йил сайин ривожлантирилиб, «кумуш тола» етиштириш кўпайтириляпти.

1927 йилда Тошкентда ташкил қилинган ипакчилик станцияси эндиликда ипакчилик илмий-тадқиқот институтига айлантирилди. Тошкент қишлоқ хўжалик институти, Наманган ва Бухоро ипакчилик техникумлари ҳар йили 200 га яқин олий ва махсус ўрта маълумотли мутахассислар тайёрлаб беряпти. Пилла қурт уруғи етиштириш саноат негизига кўчирилди. Ҳозирги вақтда республикамизда замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган 13 та қурт уруғи заводи ишлаб турибди. Ўтган йиллар мобайнида республикамизда районлаштирилган, кўп ҳосил ва ипак берадиган оқ пилланинг янги навлари яратилди ва пиллачиликка жорий этилди.

Ихтисослаштирилган корхоналар ҳар йили 500 минг қутидан кўпроқ қурт уруғи етиштириб бераётир, хўжаликларнинг қурт уруғига бўлган эҳтиёжи тўла қондирилаётир. Пилла қурти касалликларига қарши мунтазам профилактик тадбирлар амалга оширилянти. Қурт уруғи тайёрлаш, уни очириш, қурт боқишнинг илмий жиҳатдан асосланган технология жараёнлари ишлаб чиқилди.

Пиллани саноат негизида қайта ишлашнинг янги усуллари жорий этилди. Аввалги буғ қозонлари ўрнига ғоятда серунум КСК-4,5 ва СК-150 агрегатлари ўрнатилди. Бу агрегатлар ишга туширилиши билан меҳнат унумдорлиги кўтарилди.

Колхозлар ва совхозларда пиллачиликнинг мустаҳкам озуқа базаси яратилди. Тутчиликка ихтисослаштирилган совхозлар ҳар йили 110 — 115 миллион туп серҳосил тут кўчатлари етиштирмоқда. Қурт уруғи ва тут кўчати етиштиришни марказлаштириш мақсадида 14 та навли пилла қурт уруғи тайёрланадиган совхоз ташкил қилинди.

1972 йилда ташкил қилинган «Шёлк» марказий конструкторлик технология лойиха бюроси пиллачилик соҳаси учун машиналар, ускуналар яратиш билан шу тармоқда техника тараққиётини ривожлантиришга катта ҳисса қўшянти, уларнинг таклиф-мулоҳазалари, яратган янгиликлари ҳаётга дадиллик билан жорий этиляпти.

В. И. Ленин кўргазмаларини изчиллик билан амалга ошираётган республикамиз пиллакорлари мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришмоқдалар. Пилла етиштириш революцияга қадар бўлган даврга нисбатан олти баравар кўпайтирилди, ҳосилдорлик икки-уч баравар кўтарилди, пилланинг сифати кескин яхшиланди. Республикамизда пиллачиликнинг ажойиб усталари етишиб чиқди. Пиллачилик миришкорларидан 6 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди, 4 киши СССР Давлат мукофоти лауреати, кўпгина пиллакорлар орден ва медаллар билан мукофотланди. Пиллачилик мутахассисларидан юз кишидан кўпроғига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном», «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» унвонлари берилди.

Пиллакорларимиз ўнинчи беш йилликнинг якунловчи босқичи — 1980 йилда айниқса катта муваффақиятга эришдилар. Давлатга 30 минг 300 тонна пилла сотилди. Бундай муваффақиятга пиллачилик тарихида биринчи марта эришилди. Ҳар қути қурт уруғидан 73,4 килограммдан ҳосил олинди. Бундай ютуққа партия ва ҳукуматимизнинг пиллачиликни ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрликлари, барча совет кишиларининг қардошларча ёрдамлари туфайли эришилди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди Ўзбекистонда қишлоқ хўжалиги, унинг таркибий қисми пиллачиликни ривожлантиришнинг конкрет режаларини белгилаб берди. Ўн биринчи беш йилликнинг муҳим вазифаларидан бири пилла қуртини марказлаштирилган тартибда боқишни ташкил қилишдир. Бу билан қуртни тўла сақлаб қолиш ва юқори ҳосил олишга мустаҳкам замин яратилади.

Республика партия ва ҳукумати пилла сортининг юқори бўлишини таъминлашга пиллакорларимизнинг эътиборини қаратяпти. Шу асосда жойларда жуда катта тадбирлар амалга оширилянти. Пилла қуртининг янги навлари яратиляпти, мавжудларининг ҳосилдорлигини ошириш чоралари кўриляпти, етиштирилган пиллани махсус идишларда тайёрлов пунктларига етказиб бериш, сортининг бузилишига йўл қўймасликка қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилиб, пиллачиликка жорий этиляпти. Яқин фурсатдаги вазифа республика бўйича ҳар қути қурт уруғидан олинадиган ҳосилни 75—80 килограммга кўтаришдан иборатдир.

Пиллачиликка ихтисослаштирилган комплекслар қурилиши кенгайтирилади, улар замонавий механизмлар ва асбоб-ускуналар билан тўла таъминланади, фан, техника ютуқлари, илғорлар тажрибаси кенг кўламда оммалаштирилади, касалликларга қарши таъсирчан чоралар кўрилади. Буларнинг ҳаммаси пилла қуртининг зотини яхшилаш, ҳосилдорлигини оширишга ёрдам беради.

Олимларимиз пилла қуртининг янги зотларини яратиш устида қунт билан иш олиб бормоқдалар. Бундан кўзда тутилган мақсад ҳар қути қурт уруғидан 80—85 килограмм ҳосил олинишини, ипак толасининг 40—42 процентгача бўлишини таъминлашдир. Илмий-тадқиқот институтлари пилла қурти касалликлари ва зараркунандаларига қарши таъсирчан тадбирлар ишлаб чиқишлари, уни амалга оширишда пиллакорларга ёрдам беришлари керак.

Конструкторларимиз янги машиналар, асбоб-ускуналарни кўпайтиришлари, синовдан ўтказиб, пиллакорларимиз ихтиёрига топширишлари лозим. Ўн биринчи беш йилликда пилла қурти боқиш, уруғ ва барг тайёрлаш, пиллани қайта ишлаш ва бошқа ишларни комплекс механизациялаш, умуман эса кўп ва оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизм-агрегатлар зиммасига тўла ортиш асосий вазифамиздир.

Бу йил пиллакорларимиз олдида ғоятда муҳим вазифалар турибди. Улар ўтган йилги муваффақиятни мустаҳкамлашлари, она Ватанга ҳар қачонгидан кўп ва сорти юқори «кумуш тола» армуғон этишлари лозим. Шу мақсадда колхоз ва совхозларда боқиш учун 420 минг қутидан кўпроқ қурт уруғи инкубаторияларда очиришга қўйилди, 300 минг қути қурт уруғи ҳозирдаёқ очирилиб, хўжаликларга тарқатилди.

Баҳор об-ҳавоси мураккаб келди, табиий қийинчиликлар юз берди. Пиллачилик мутахассислари буни ҳисобга олиб, ҳар бир хўжалик ва районда конкрет тадбирларни амалга ошириш чораларини кўришлари лозим. Биринчи навбатда тут баргидан тежамкорлик билан, оқилона фойдаланиш чоралари кўрилиши керак. Қуртхоналарда ҳарорат ва намлик нормал бўлиши устидан айниқса назорат кучайтирилиши лозим.

Доҳий В. И. Ленин имзолаган Декретнинг 60 йиллигини пиллалан рекорд ҳосил етиштириш йилига айлантирайлик!

Э. ТОЖИЕВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари.

СУТ БУЛОҒИНИ ТОШИРАМИЗ

ҚАШҚАДАРЁЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

Бизнинг қўриқ совхозимизда чорвачилик йил сайин ривожланиб бормоқда. Айниқса, чорва моллар туёқ сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш соҳасида дуруст натижаларга эришмоқдамиз. Сут-товар фермамизда жами 400 бош соғин сигир бўлиб, ўтган йили ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда 3122 килограммдан сут соғиб олган эдик. Бу йил эса ана шу кўрсаткични ўрта ҳисобда 3300 килограммдан етказиш учун курашмоқдамиз. Йилнинг ўтган ойлари мобайнида соғин сигирлардан жами 2750 центнер сут соғиб олдик. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 170 центнер кўп демакдир.

Ҳозирги кунларда фермамиз коллективи эришган ютуқларни мустаҳкамлаш, чорва моллар маҳсулдорлигини янада ошириш ҳамда қашқадарёликлар ва Нишон районн чорвадорлари ташаббусига қўшилиб, 2—2,5 йилга етадиган озуқа жамғариб қўйиш йўлида астойдил иш олиб бормоқда.

М. ЖЎНОВ,
Сирдарё область Оқолтин районидаги «Фарғона» совхоз-техникумининг бош зоотехниги.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ 1 МАЙГА!

ЧОРВАДОРЛАР АҲДИ

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан илҳомланган Денов райони хўжаликлари чорвадорлари жун қирқимига жадал киришдилар. Собир Раҳимов номли, «Октябрь 50 йиллиги», Жданов номли колхозларда дастлабки кунларданоқ бу мавсум сафарбарлик тусини олди.

Айниқса, «Ғалаба» колхози чорвадорлари ибрат кўрсатяптилар. Шу хўжаликнинг Қулмамат Султонов бош чўпон бўлган отарида агрегатлар ишга тушган куни мавжуд 600 бош қўйнинг жуни қирқиб бўлинди. Дастлабки ҳисоб-китоблар ҳар бош қўйдан ўртача 2 килограммдан жун қирқиб олинганлигини кўрсатди. Исмоил Мамадиёров, Чули Саидов ўртоқлар бош чўпон бўлган отарларда ҳам жун қирқими қизғин давом этмоқда.

Деновлик чорвадорлар жун қирқими мавсумини қисқа муддатда тугаллаш билан Май байрамини кутиб олишга қарор қилдилар.

З. МАМАЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАР ПУНКТИ ХАБАР БЕРАДИ:

МУБОРАК ГАЗ КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ

МАЙ—ОБЪЕКТ ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ОЙ

Муборак газни қайта ишлаш заводининг синов машъаллари Қарши дашти узра биринчи майнинг алвон байроқлари каби шамолда ловуллаб ёнмоқда.

— Коллективимиз байрамни яхши кайфият билан кутиб олмоқда, — деди директор А. К. Маҳмудов. — Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, апрель ойида истеъмолчиларга планга қўшимча равишда 40 миллион кубометр қуруқ ва тозаланган газ, минерал ўғит ишлаб чиқариш учун қимматли хом ашё ҳисобланган 100 тонна олтингугурт етказиб берилади.

Янги қувватларни муддатидан илгари ўзлаштириш туфайли бу муваффақиятга эришиш мумкин бўлди. Завод учинчи навбатининг биринчи блокини ҳисобдаги режимга олиб чиқиш учунгина эмас, шу билан бирга уни 20 процент ошириш учун фойдаланувчиларга нормадаги уч ой ўрнига бир неча кун кифоя қилди, холос.

Олтингугурт олинадиган янги установка ҳам тўла унум билан ишламоқда. Бу установка 15 минг тоннадан зиёд маҳсулот беради. Маҳсулот олувчилар — Самарқанд химия заводи меҳнаткашлари олтингугурт олий сифатли эканлигидан, давлат стандартига тўла мувофиқ келаётганлигидан мамнундирлар.

Барча қурувчилар, монтажчилар, созловчиларнинг зарбдор меҳнати фойдаланувчилар муваффақиятини таъминлади. Улар барча ишларни муддатидан илгари ва «аъло» баҳога бажардилар. Масалан, ҳозир, бир ой ўтгач, «Тепломонтаж» бошқармаси ходимлари олтингугурт олинадиган аппаратларни футеровка қилишда ўз ишларини устозлари каби уддалай олаётганлигини кўриш мумкин. Назорат ўлчаш аппарати ва автоматика узлуксиз ишламоқда — бунда приборчилар созловчи монтажчилар бригадасининг хизмати катта.

«Мубарекгазпромс т р о й» трести коллективининг ҳиссаси айниқса катта. Бу коллективга ўтган шанба куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва республика ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи тантанали равишда топширилди.

ОБЪЕКТЛАР КЕТМА-КЕТ ИШГА ТУШИРИЛМОҚДА

Қуйимозор сув омборидан Муборакқача 98 километр узунликда янги қувур ариқ ўтказилди. «Бухарагазпромстрой» ишчилари атиги 30 кубометр қувурларни изоляция қилишлари лозим.

Қўшимча машина-механизмлар олган ишчилар бир кунда икки километр узунликдаги қувурни изоляция қилиб, ишни тез суръатлар билан олиб бормоқдалар. Қуйимозорда сув қулоғини ва насос станцияларини реконструкция қилиш соҳасида ҳал этилмаган бир қанча масалалар бор. Аммо шунга қарамай трест қувур ариқни белгиланган муддатда 15 майда ишга тушириш ниятидадир.

Қувур ариқ — яқин ой учун мўлжалланган ишга тушириладиган асосий объектлардан биридир. Қурувчилар ва монтажчилар бундан ташқари социалистик мажбуриятларига мувофиқ Зеварда ва Денгизкўл — Ҳовузак конларида комплекс газ тайёрлайдиган қурилмаларни, Муборакда подстанцияни, иккита градирияни, газ конденсатини юборадиган трубопроводларни, буғ қозонхонада учинчи қозонни май ойида фойдаланишга топширишлари лозим.

Муддат жуда ҳам қисқа, объектларнинг кўпчилигида умумий қурилиш ишлари ниҳоясига етказилди, энди гап монтажчиларда қолган. Бироқ «Газмонтажавтоматика» бошқармаси Зеварда конида аппаратларни йиғишга ҳали киришгани йўқ, «Средазнефтегазмонтаж»нинг 9-механизациялашган колоннаси Муборакдаги подстанциягача электр линиясини қуриб битказгани йўқ. «Наипгазстрой» Денгизкўл — Ҳовузак конида оловкорлик ишларини пайсалга солмоқда.

Учинчи навбатнинг иккинчи блокини ишга тушириш ҳам яқинлашиб қолди.

МАШИНА-УСКУНАЛАР БИР МЕЪЕРДА ЕТКАЗИБ БЕРИЛСИН

Муболағасиз айтиш мумкинки, Муборак газ комплексининг қувватини оширишда бутун мамлакат қатнашмоқда. Ускуналар, материаллар, деталлар бу ерга турли томонлардан келиб турибди.

Никополь катта босимли қувурлар, Кривой Рог ва Қарағанда металл, Свердловск области ўтга чидамли ғиштлар юбориб турибди.

Мухбирлар пункти илгари хабар қилганидек, қурилишга қувурларни изоляция қилиш учун 1 минг кубометр минерал пахта керак. «Ахангаранцемент» бу маҳсулотни юборишни кечиктирди. Энди аҳвол тузатилди — минерал пахта ортилган дастлабки вагонлар Муборакка жўнатилди.

Бироқ ҳамма масалалар ҳам ана шундай оператив ҳал этилаётгани йўқ. Ҳозирги вақтда қурилишда иш суръатларини қуйидаги корхоналар тўхтатиб турибди:

— **Олмаотадаги ёрдамчи ускуналар заводи.** Учинчи қозон учун ҳаво юборадиган асбобларни жўнатмади;

— **Республика «Главстройиндустрия» корхоналари** Денгизкўл — Ҳовузак конини қуриш учун зарур бўлган йиғма темир бетоннинг баъзи турларини тўлиқ етказиб бермади;

— **Тахиатошдаги бинокорлик буюмлари ва конструкциялар заводи** градирнялар учун ёғоч деталлар тайёрлашни пайсалга солмоқда;

— **Тошкент электротехника заводи** бошқариш ишчилари учун Муборакка панелларни кам етказиб берди.

Ниҳоят, буюртмачининг ўзи — Муборак заводи қурилаётган объектларнинг ускуналарини тез ва пухта комплектлаши лозим.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

АФҒОНИСТОН ПОЙТАХТИДА ТАНТАНАЛАР

КОБУЛ, 28 апрель. (ТАСС мухбири). Кеча афғон халқи Апрель революцияси ғалабасининг уч йиллигини тантанали нишонлади. Қобулнинг кўчалари ва майдонлари байрамона безатилган. Эрта тонгдан ўн минглаб ишчилар, хизматчилар, теварак-атрофдаги уездларнинг деҳқонлари, меҳнаткаш зиёлиларнинг вакиллари Афғонистон пойтахтидаги энг катта Чамане майдонида йиғилдилар — бу ерда эрталаб соат 9 да АДР халқ қуролли кучлари қисмларининг ҳарбий паради бошланди. Минбарда АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси ва Бош министри Бабрак Кармал, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг, Революцион Кенгашнинг, ҳукуматнинг аъзолари, Афғонистон жамоатчилигининг вакиллари, дипломатия корпусининг аъзолари бор эди.

АДР миллий мудофаа министри М. Рафи қўшинлар парадини очиб, АДР халқ қуролли кучлари номидан мамлакат меҳнаткашларини табриклади. У Апрель революциясининг муҳим аҳамиятини таъкидлади. АХДП раҳбарлигида ўз олдиларидаги мақсад сари комил ишонч билан олға бормоқдалар, халқ қуролли кучлари эса уларнинг ғалабаларини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар. Афғонистон жангчилари ўзларининг жанговар ва сиёсий тайёргарликларини оширмоқдалар. Апрель революцияси ғалабаларини, мамлакатнинг мустақиллиги, миллий суверенитети ва территориал бутунлигини қатъий равишда ҳимоя қилмоқдалар, империализм, гегемонизм, ички ва ташқи реакциянинг кирдикорларига зарба бермоқдалар.

Афғонистон министри Совет Иттифоқининг интернационал қардошлик ёрдамига юксак баҳо берди. Совет Иттифоқи Афғонистон халқига ташқаридан қилинаётган агрессияни даф этишдагина эмас, шу билан бирга янги жамият барпо этишда ҳам кўмаклашмоқда.

М. Рафи барча миллий ватанпарвар кучларни кенг миллий ватан фронтига бирлашишга даъват этди.

Инқилобнинг уч йиллигини байрам қилиш Афғонистон меҳнаткаш халқи барча табақалари бирлиги ва жипслигини кўрсатувчи ёрқин намойишга, Апрель революцияси ғояларининг тантанасига айланиб кетди.

ФОТООБЪЕКТИВДА — НИКАРАГУА

Манагуа маркази 1972 йилдаги зилзила туфайли қаттиқ шикастланган эди. Аммо Сомоса ҳукмронлиги пайтида шаҳар тикланмади. Ҳозир мамлакат пойтахти қайта бунёд этиляпти — уй-жойлар, мактаблар, маъмурий бинолар қуриляпти. Бу ерда волейбол, баскетбол ҳамда бошқа спорт ўйинларини ўтказиладиган комплекс ҳам юзага келтирилган. Суратда: спорт комплексида.

АДН—ТАСС фотоси.

Франция: БИРИНЧИ ДАВРА ЯКУНЛАРИ

Францияда президент сайловининг биринчи давраси тугади. Ички ишлар министрлиги эълон қилган дастлабки маълумотларга қараганда, сайловчиларнинг рўйхатларига киритилган француз гражданларининг 81,7 проценти қатнашган.

Тахмин қилинганидек, биринчи даврадаги асосий кураш тўрт асосий номзод ўртасида қизғин тус олди. Ҳозирги президент В. Жискар д' Эстэн овозларнинг 27,93 процентини, Франция социалистик партиясининг номзоди Ф. Миттеран 26,10 процентини, республикани қўллаб-қувватлаш уюшмасининг раҳбари, Париж ҳокими Ж. Ширак 17,94 процентини, Франция коммунистик партиясининг номзоди, шу партиянинг бош секретари Ж. Марше 15,39 процентини олди. Қолган номзодлар учун сайловларнинг жуда оз қисми овоз берди.

Гарчи узил-кесил расмий натижалар кейинроқ эълон қилинса ҳам, номзодлардан биронтаси биринчи даврада сайланиш учун зарур бўлган овозларнинг мутлақ кўпчилигини олмаганлиги равшан. Шу сабабли конституцияга биноан 10 май куни президент сайловининг иккинчи даврасн ўтказилади, унда биринчи даврада энг кўп овоз олган В. Жискар д' Эстэн билан Ф. Миттеран номзодлар сифатида қатнашадилар.

ПАРИЖ. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

САН-ХОСЕ. Сальвадор ҳарбийлари Америка ҳарбий маслаҳатчилари ёрдамида Гондурас билан чегарадош районларда аҳолига қарши жазо операцияларини кенгайтирмоқдалар. Ҳукмрон реакцион хунтанинг буйруғи билан «партизанларга қарши кураш» баҳонаси остида Эл-Росарио аҳоли пункти шиддатли бомбардимон қилинди. Ана шу ваҳшиёна ҳуруж натижасида жуда кўп уй-жойлар вайрон қилинди, кўпгина тинч аҳоли бошпанасиз қолди.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг шимоли-шарқидаги Трипура штатида хавфсизлик кучлари бу ерда иш кўраётган хитойпараст сепаратчи гуруҳдан бўлган 11 бандитни қамоққа олдилар.

(ТАСС).

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. АХДП Марказий Комитети ижтимоий фанлар институтининг кечки факультетида машғулотлар бошланди. Факультетнинг 150 тингловчиси бир йил мобайнида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда илмий революцион назария асосларини, партия қурилиши принципларини ва бошқа ижтимоий-сиёсий фанларни ўрганадилар. Кечки студентлар орасида Кобул шаҳар ва район партия комитетларининг ходимлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, АХДП активлари бор.

АНҚАРА. Туркияда медицина хизмати ҳақи кескин оширилганлиги эълон қилинди. Эндиликда давлат поликлиникалари ва касалхоналаридаги беморлар врач ҳузурида бўлганликлари учун беш баравар ва медицина хизмати кўрсатилганлиги учун ўн баравар кўп ҳақ тўлашларига тўғри келади.

ИСЛОМОБОД. «Муслим» газетаси Покистонга яширинча мол олиб келиш кескин кўпайганлиги муносабати билан жиддий ташвиш билдиради. Ўтган йил июлидан ҳозирги вақтгача ўтган давр ичидагина Лоҳур халқаро аэропортининг таможня хизмати жами 3 миллион рупиллик контрабанда молларини мусодара қилди.

(ТАСС).

ОШКОРА АРАЛАШУВ

ДЕҲЛИ, 28 апрель. (ТАСС). Американинг махсус хизмат маҳкамалари Ҳиндистоннинг ички ишларига ошкора аралашмоқдалар. Панжоб штатининг бош министри Дарбара Сингхнинг айтишича, МРБнинг пул тўлаб туриладиган агентларидан бири, Америка граждани Г. Диллон штатнинг Покистон билан чегарадош районларида сепаратчи гуруҳларнинг ғалаёнларини активлаштириш мақсадида ўз ишини жуда кучайтириб юборди. У ана шу мақсадда экстремистларнинг вакиллари билан учрашди ва уларнинг йиғинларидан бирида сўзга чиқиб, мустақил «диний жамоа» давлатини ташкил этишга даъват этди.

Панжоблик сепаратчилар, деб уқтиради маҳаллий матбуот, АҚШ ва Покистоннинг махсус хизмат маҳкамалари билан бевосита алоқа ўрнатдилар. Сепаратчиларнинг вакиллари йўл-йўриқ ва молиявий ёрдам олиш учун АҚШ ва Покистонга равона бўлмоқдалар.

Американинг махсус хизмат маҳкамалари Ҳиндистоннинг шимоли-шарқида ҳам актив иш кўрмоқдалар. Бу ерда сепаратчиларининг қуролли ҳуружлари тўхтамаяпти. Американинг Калькуттадаги маданият маркази ўтказаётган ҳар хил «семинарлар»га ўзининг Ҳиндистон ҳукуматига душманлик муносабати билан маълум бўлган кимсалар мунтазам равишда келиб турибдилар. Кейинги вақтларда Америка разведкаси Афғонистондан қочган босмачилардан ўзининг дастёрлари сифатида фойдаланмоқда.

ХИТОЙ ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ

«Международная жизнь» журнали 1981 йил 4-сонида «Хитой ва қуролсизланиш» сарлавҳаси остида В. Бабуровнинг мақоласини эълон қилди. Мақолада, жумладан, бундай дейилади:

Хитой ташқи сиёсатининг бутун гегемончилик йўли каби унинг қуролсизланиш проблемасига муносабати ҳам жаҳон жамоатчилиги кенг доираларини асосли равишда ташвишга солмоқда. Тўғри, эндиликда Пекин қуролсизланишнинг туб масалаларини муҳокама этишда мутлақо иштирок этмасликка қодир эмас, бу эса уни найранг ишлатишга, ўз йўлининг бемаъни моҳиятини ниқоблаш усулларини қидиришга мажбур этмоқда. Хитой делегацияси 1980 йилдан бошлаб қуролсизланиш комитети ишида иштирок этмоқда. БМТнинг қуролсизланиш комиссияси мажлислари, шунингдек БМТ Бош Ассамблеясининг XXXV сессияси Пекин дипломатиясининг айни шундай йўл тутаётганлигини тасдиқламоқда.

Журналда таъкидланадики, кейинги вақтларда Пекин дипломатияси дунёдаги вазият халқаро кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш фойдасига кучайиб бораётганлигини эътиборга олиб, ўзининг баъзи бир тезисларини нисбатан «салмоқли» қилиб кўрсатишга, қуролсизланиш ва халқаро хавфсизлик масалаларида БМТда ғоят кўпчиликни ташкил қилувчи ривожланаётган мамлакатларнинг нуқтаи назарига мослашишга ҳаракат қилмоқда. Шу билан бирга Хитой делегацияси қуролсизланиш комитетида бирон бир жиддий конструктив тадбирлар ёки таклифларни ўртага қўймади. Аммо кун тартибининг конкрет пунктлари ёки процедура масалаларини кўриб чиқиш чоғида Пекин вакиллари қуролланиш пойгаси жиловланиши учун актив курашаётган СССРга ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларга қарши зўр бериб душманларча ҳуруж қилмоқдалар.

Тажриба шуни кўрсатадики, «пекинча қуролсизланиш» концепцияси асосан икки давлат — СССР билан АҚШ қуролсизланиши, қолган давлатлар эса, шу жумладан, Хитой ҳам ўз билганича иш кўришлари керак эмиш, дейилади сўнгра журналда. Қуролсизланишга доир кенг қамровли программани ишлаб чиқиш чоғида ҳам қурол-яроғларни чеклашга ХХРнинг ана шундай ёндашуви намоён бўлди. Хитой делегациясининг қуролсизланиш комитетига тақдим этилган мазкур программа асосий принциплари хусусидаги мулоҳазаларида доимий бўлиб қолган бир фикр, яъни ядро ва оддий қурол-яроғларга энг кўп эга бўлган икки давлат қуролсизланиш учун асосий масъулиятни зиммаларига олган бўлиб, ўз қурол-яроғларини биринчи бўлиб қисқартиришлари керак, деган фикр асосий ўринни эгаллаган. Бундан шу нарса жуда равшан бўладики, Хитойнинг ўзи қуролсизланиш жараёнига номаълум бир вақтда қўшилиш имкониятини сақлаб қолиш ниятида бўлган бир пайтда бошқа мамлакатлар қуролсизланиши керак экан.

Шу муносабат билан БМТнинг қуролсизланиш комиссияси сессиясида (1980 йил май—июнь ойлари) 80-йилларни қуролсизланишнинг иккинчи ўн йиллиги деб эълон қилиш тўғрисида БМТ Бош Ассамблеяси учун резолюция лойиҳасини тайёрлаш ҳақидаги масалани муҳокама қилиш чоғида Хитой вакили НАТО мамлакатларининг вакиллари билан бирга Совет Иттифоқининг қуролсизланиш тадбирлари программасига қарши чиққанлиги асло тасодифий бўлмаса керак.

Хўш, ядро қуролларини чеклашга доир кечиктириб бўлмайдиган проблема юзасидан музокаралар бошлаш тўғрисида социалистик давлатлар ва қўшилмаган давлатларнинг бир неча марта қилган даъватларига Хитой қандай муносабатда бўлмоқда? Хитой делегацияси барча турдаги ядро қуролларини ишлаб чиқаришни тўхтатиш тўғрисида БМТ Бош Ассамблеяси XXV сессиясига тақдим этилган совет резолюцияси лойиҳаси юзасидан овоз беришда қатнашмади. Қуролсизланиш комитетида эса Ғарбнинг ядро давлатлари билан бир тўдада бўлиб қолиб ядро қуролсизланиши тўғрисидаги масалага доир ишчи группаси тузилишига амалда тўсқинлик қилди.

Хитойнинг стратегик қуролларга нисбатан тутаётган позицияси ҳам мутлақо изчил бўлмай жаҳон ҳамжамиятининг манфаатларига мос келмайди. Бу масалада Пекин қуролсизланишдан кўра кўпроқ ўзининг ракета-ядро потенциалини мустаҳкамлаб олиш муддаоларига амал қилмоқда.

Хитой ядро қуролсизланишининг ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисидаги масала каби жиҳати хусусида ҳам шу қадар ноизчил позицияда турибди.

Совет Иттифоқи ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисида халқаро шартнома ишлаб чиқилишининг ниҳоясига етказилиши учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтиришга кўмаклашишга ҳаракат қилиб, БМТ Бош Ассамблеясининг XXXV сессиясида ядро қуролига эга бўлган барча давлатларни бир йил мобайнида ҳеч қандай ядро портлатиши ўтказмасликка даъват қилди. СССРнинг бу таклифи сессияда қабул қилинган резолюцияларнинг бирида қўллаб-қувватланди.

Хитойга келганда шуни айтиш керакки, ғоят кўпчилик мамлакатлар етилган мана шу проблема ҳал этилишини жадаллаштиришга зўр бериб даъват қилганликларига қарамай, у қуролсизланиш комитетида мана шу муҳим масалада ҳам ишчи группаси тузилишига қарши бўлган мамлакатлар орасига тушиб қолди.

Автор шуни уқтирадики, Хитойнинг «далиллари» ва «изоҳлари» ядро қуроллари билан қуролланишни авж олдиришга бевосита қаратилган ҳаракатлар учун бир ниқобдан бошқа нарса эмас. БМТ Бош Ассамблеясининг XXXV сессияси даврида бу нарса айниқса яққол намоён бўлди. Шу органнинг биринчи комитети қуролсизланиш ва халқаро хавфсизлик масалаларини муҳокама қилаётган бир пайтда Хитой 1980 йил 16 октябрда атмосферада яна ядро қуроли портлатганлиги жаҳон ҳамжамиятини ғоят ташвишлантирди. Ана шу портлаш ер куррасининг жуда катта районини радиактив моддалар билан зарарланиш хавфи остида қолдирди. Шу муносабат билан бир қанча мамлакатларнинг, шу жумладан Канада, Япония ва бошқа мамлакатларнинг делегациялари жиддий ташвиш билдирганлиги тасодифий эмас.

Хитой ядро қуроли тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома хусусида салбий позицияни эгаллаб турибди. Бошқа оммавий қирғин воситаларига нисбатан ҳам Пекин худди шундайноконструктив позицияни эгалламоқда.

Хитой вакилларининг қуролсизланиш масалаларига доир сўзлаган нутқларини таҳлил этиш шундан далолат берадики, булар даставвал Хитой ўзининг қурол-яроғларини кўпайтириши учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтиришга қаратилгандир.

Бутун инсониятнинг манфаатларига даҳлдор бўлган мана шу масалада Пекин тутаётган йўл ялпи ядро ҳалокати хавфининг олдини олишга, ҳарбий хавф-хатарни камайтиришга қаратилган ҳар қандай амалий тадбирларни барбод этиш мақсадини ошкора кўзламоқда. Тинчликсевар халқлар бундай йўлни рад этмоқдалар, деб хулоса чиқаради журнал.

(ТАСС).

АХБОРОТ

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

КОНКУРС ЯКУНЛАНДИ

Қорақалпоғистон автоном республикаси, областлар ва Тошкент шаҳар санитария маорифи уйлари кўрик-конкурси якунланди. Аҳоли ўртасида санитария-гигиена билимлари ва соғлом турмуш тарзини кенг пропаганда қилиш мақсадида ўтказилган бу тадбир программасида кўпгина ишлар амалга оширилди.

Ана шу ишларда энг яхши натижага эришган Фарғона область санитария маорифи уйига биринчи ўрин ҳамда республика Соғлиқни сақлаш министрлиги ва Ўзбекистон медицина ходимлари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди. Иккинчи ва учинчи ўринни Бухоро ва Қашқадарё область санитария маорифи уйлари коллективлари олди.

И. АҲРОРОВ,
республика санитария маорифи уйи ходими.

ЁШЛИКДАГИ МЕҲР

Москванинг муаззам Кремли Ватанимиз пойтахтининг рамзи бўлиб қолган, Кремлни эса Спасский минорасисиз тасаввур этиш қийин. Ойбек номли 2-ўрта мактаб залида Орджоникидзе район пионер ва ўқувчилари техник ижодиёти кўргазмасида бўлганлар Кремль макетига жуда ҳам қизиқиб қолдилар. Бу мўъжазгина макетда Спасский минорасидаги қип-қизил байроқлар ҳилпираб турар, юлдузлар чўғдек ёнар эди.

Бу станциямиз тўгарак аъзолари жонажон партиямизнинг XXVI съездига тайёрлаган туҳфа бўлиб, район кўргазмасида биринчи ўрин билан тақдирланди.

Ёш техниклар станциясида ҳозир 500 дан ортиқ ўқувчи ўндан ортиқ тўгаракда турли техник ихтисосларни ўрганмоқдалар.

Б. ҚАЮМОВ,
Орджоникидзе район ёш техниклар станциясининг директори.

САМАРАДОРЛИКНИ КЎЗЛАБ

СССР Фанлар академиясининг ёғоч ва унинг асосий таркибий қисмлари проблемаси бўйича илмий Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги олий аттестацион комиссия ходимлари билан биргаликда Тошкентда диссертациялар самарадорлигини оширишга бағишлаб кенгайтирилган йиғилиш ўтказди.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги олий аттестацион комиссия бўлимининг бошлиғи В. Г. Карманов «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида илмий кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациялаш ишларини йўлга қўйиш юзасидан илмий-тадқиқот институтлари ҳамда олий ўқув юртларининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Уч кун давом этган йиғилишда қурилиш материаллари, кимёвий маҳсулотлар тайёрлашда ва бошқа соҳаларда ғўзапоядан фойдаланиш борасидаги ишлар ҳақидаги докладлар йиғилиш қатнашчиларида айниқса катта қизиқиш уйғотди.

Қ. АҲМЕРОВ,
Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институти ихтисослаштирилган илмий кенгашининг секретари.

* * *

Шунингдек, газетхонлардан **Р. Ражабов** (Бухоро), **Г. Мусаева, Р. Очилов, Т. Кулманов** (Самарқанд) **Б. Раҳмонов, Т. Сулаймонов, А. Абдугафуров** (Наманган), **Т. Дўсонов** (Тошкент), **Г. Furthermore Бобожонова** (ҚҚАССР), **У. Мирзаева, Ч. Маматаминов** (Сурхондарё), **К. Сафарова** (Чимкент), **Х. Аллаев** (Қашқадарё), **Ж. Омонова** (Сирдарё), **М. Мадалиев** (Андижон), **Р. Султонов** (Фарғона), **Х. Мирсаяпов, Ю. Тангриберднев** (Хоразм) ва бошқалар ҳам редакциямизга турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

ТАШАККУР

Шу кунларда А. Навоий номли академик опера ва балет Катта театри саҳнасида Большой театрнинг етакчи солисти, СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати Марис Лиепа, СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреати Бернора Қориевага партнёр сифатида ўз санъатини намойиш этмоқда. Мухбиримиз пойтахтимиз меҳмони билан суҳбатлашди.

— Ўзбекистонга биринчи марта келишингизми?

— Серқуёш диёрингизга беш-олти йил муқаддам РСФСР адабиёти ва санъати кунлари келгандим. Ўшандаёқ Ўзбекистоннинг меҳнатсевар кишилари, санъатсевар томошабинлари менга ёқиб қолган. Чинакам дўстлик шаҳри Тошкентнинг кўрки жамоли, кўҳна ва навқирон Самарқанд, Бухоро, Хоразмнинг гўзаллиги мени мафтун этганди. Республика эришган зафарларни кўриб қувонгандим. Бу сафар уни баҳор оғушида кўряпман. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи баҳори оғушида. Ҳақиқатан ҳам унинг баҳори санъати каби гўзал, одамлари каби иссиқ экан.

— Томошабинлар Сизни қандай кутиб олишмоқда?

— Ўзбекистон балет санъати энг ривожланган республикалардан бири. Шунинг ўзи халқнинг санъатни ардоқлашидан, партия ва ҳукумат унинг равнақига кўрсатаётган ғамхўрликдан далолат. Катта санъат даргоҳи саҳнасида чиқишга таклиф этишганда жуда қувондим. Айниқса СССР халқ артисти Бернора Қориевага партнёрлигим учун бу таклифга бажонидил қўшилдим. Чунки у билан Москвада балет мактабида бирга ўқиганмиз. Санъат сирларини биргалашиб ўрганганмиз, устозлар ўгитини бирга тинглаганмиз. Ўша пайтда спектаклларда бир-биримизга партнёр эдик.

Ҳозир «Гул кўриниши», «Жизель»ни намойиш этяпмиз. Ҳар иккиси романтик классик балет. Шу боис услуби, техникаси анча мураккаб. Унинг ижроси актёрдан ниҳоят даражада катта маҳорат, кунт талаб этади. Мен Бернорадек балет санъатининг сиру-асрорини мукаммал эгаллаган ажойиб санъаткор билан ҳамкорликда бунинг уддасидан чиқяпман. Шунинг учун талабчан, зеҳни ўткир томошабинлар мени жуда самимий, илиқ кутиб олишмоқда. Бу эса ўз навбатида менга илҳом, куч, ғайрат бағишлаяпти.

— Ўз фаолиятингиздан ҳам гапириб берсангиз.

— Ёшлигимдан санъатга қизиқдим. Мана, йигирма беш йилдан буён ўз санъатим билан халққа хизмат қиляпман, балет санъати равнақига ҳисса қўшяпман. «Спартак», «Оққуш кўли», «Дон Кихот», «Жизель»даги қаҳрамонларим ўзимга жуда ёқади. Мен уларни доимо севиб ўйнайман. Ҳозир театримизда янги асарлар устида иш олиб боряпмиз. КПСС XXVI съезди биз, санъаткорлар олдига катта вазифалар қўйган. Шуларни амалга ошириш борасида изланяпмиз.

— Газетхонларга тилагингиз?

— Доимо қалблари ёниб турсин. Сиҳат-саломат бўлишсин. Шаҳрингизда доимо дўстлик қўшиқлари янграйди. Тилагим ана шу қўшиқлар жаранги пасаймасин. Ўзи каби равон, келажаги порлоқ балет санъатига бўлган қизиқишлари, муҳаббатлари сўнмасин!

Суҳбатни
М. АБДУСАМАТОВА
олиб борди.

Суратда: СССР халқ артистлари Марис Лиепа ва Бернора Қориева ижодий суҳбатда.
А. Тўраев фотоси.

САТИРА ҚАЛАМИ БИЛАН

КЎПИК

ҚЎЛҚОП БИЛАН ЁЗИЛИБ, ТУЙНУКДАН УЗАТИЛГАН ФЕЛЬЕТОН

Одатим бўйича ҳикоя ёзишдан олдин қўлимни атир совун билан яхшилаб юваман. Кеча магазиндан Фарғонада чиққан атир совундан биттасини олиб водопровод крани ёнига қўйиган эдим. Кечаси икки-уч минут ёмғир шивалаб ўтган эди. Эрталаб қўлимни юваман, деб олсам аталага айланиб кетибди. Ҳар қалай атала бўлса ҳам совун-ку, деб ювинмоқчи бўлдим. Шилимшиқ нарса қўлимга ёпишди-ю, ҳарчанд уринсам ҳам кетмайди. Эгов билан қириб кўрдим, бензин билан ювиб кўрдим, қани кетса. Охири пичоқ билан эринмай бармоқларимдаги шилимшиқни эплаганча сидириб ташладим. Аммо қўлимнинг сассигига сира чидаб туролмадим. Охири қўлқоп кийиб ҳикоя ёзишга киришдим. Қўлқоп билан ҳикоя ёзиб бўларканми, ёзганларим фельетондан бошқага ярамайдиганга ўхшайди. Шундай қилиб илҳом билан бошланган ҳикоя сассиққина фельетонга айланди-қўйди.

Куни кеча трамвайда кета туриб бир одамнинг кимнидир, ҳа, Янгийўлнинг совунига ўхшаб сасимай ўлгир, деб сўкканини эшитган эдим. Шу сўкишнинг маънисига энди етдим. Ундан ташқари маҳалламиздаги бир етимгина йигитчанинг уйланолмай қолганига, тўйига одам айтиб қўйиб, пулга куйганига Фарғона совуни сабаб бўлганига ҳам энди тушундим.

Гап бундоқ бўлган эди:

Эртага тўй бўлиши керак. Одиқ-солиқлар бўлиб ўтган. Сарпо-суруқлар келинникига жўнатилган. Чоллар бориб келинникида ош еб, маҳалла комиссиямизнинг раиси тўн кийиб келган...

Келин бўлмиш қиз тушмагур куёв билан яна бир учрашай, деб икки оёғини бир этикка тиқиб олди. Охири куёв болани қиз билан учрашишга юборадиган бўлдик. Куёв аллақайси нефтебазада керосин сотарди. Борганда керосин ҳиди бурқсимасин, деб уни ҳаммомга юбориб, роса ювинтирдик. Лампа шишадек йилтиратиб учрашувга юбордик. Бола бечора келин оллидан тарвузи қўлтиғидан тушиб қайтиб келди. Иш расво бўпти. Қиз қайлиқдан кўнгилсиз бўлиб тўйни қолдирипти. Бунга сабаб куёв бола ҳаммомда Фарғона совунида роса эринмай ювинган экан. Келин бунақа сассиқ одамга эрга тегмайман, деб узил-кесил оранн очиқ қипти. Сарполарни қайтариб юбориб, уёқдан келган сарполарни олиб кетишди. Аммо куёв бола анчагина пулга куйганича қолди.

Куёв бола алам устида Фарғона ёғ-мой комбинатининг директори Т. Йўлдошевга хат ёзиб тўй харажатларини тўлашни талаб қилди. Аммо Йўлдошев ҳам тўлиб турган экан бир китоб тенги келадиган хат ёзиб ундан баланд келди:

«Э, укам. Пулга куйган битта сиз эмас, мен ҳам 220 сўм жарима тўлаб ўз ёғимга ўзим қоврилиб ўтирибман. Бунақа куйганлар бир сиз-у, мен эмас, республикамизда совун чиқазадиган жами завод, комбинат, бирлашмаларнинг раҳбарлари маошларидан айрилиб ўтиришибди.

Бу ҳам майли-я, биз директорлик, бош инженерлик қилаётган корхоналар давлатнинг 850 минг сўм пулини кўпикка чиқазиб юборганмиз. Бу пуллар оллида сизнинг арзимаган пулингизни танга-чақа қаторида санаса ҳам бўлади...».

Яна бир воқеа эсимга тушди. Биздан икки маҳалла нарида яшайдиган табаррук бир отахон бор эди. У киши тўқсондан ошиб, анча ҳилвираб қолганлар. Ўзлари юролмасалар ҳам хотиралари жуда тиниқ, сўзлари ниҳоятда бурро. Шу киши невараларини ёнларига чақириб васиятнома ёздирибдилар. Жумладан, васиятномада шундай сўзлар бор:

«Мабодо қазойи муаллақ етиб, оламдан кўз юмсам, ғассолга айтинглар, жасадимни кир порошогида ювса ювсин, зинҳор Фарғона совунида ювмасин...».

Бу гапларни эслаб ўзимча ўйлайман. Совун чиқазадиган корхоналаримизнинг обрўси нақадар пасайиб кетганига, истеъмолчилар улар чиқараётган маҳсулотдан ранжиётганларига сабаб нима?

Ёзувчи халқи бир нарсага қизиқиб қолмасин, тагига етмагунча қўймайди. Мен ҳам шу фазилатдан холи эмасман. Баъзи бир фактларга дуч келдим.

Маълум бўлишича, 1980 йилнинг ўзида бу корхоналар савдо ташкилотларига уч минг тўққиз юз тонна совун кам юборганлар.

Янгийўл ёғ-мой комбинати эса кунига 50 тонна совун ишлаб чиқариши лозим бўлган ҳолда борган сари маҳсулот миқдорини камайтириб юбормоқда. Бундан ташқари «рецепт» бўйича белгиланган масаллиқлар ортиқча сарф қилинишига қарамай сифат пасайиб кетмоқда. Одатда сон учун курашиб, сифатни унутиб қўйишарди. Аммо Янгийўл ёғ-мой комбинатида на сифат бор, на сон. Шунинг натижасида бир йил ичида бу корхона 4 минг тонна кир совун кам ишлаб чиқарди.

Фарғона ёғ-мой комбинати ишни яхшилаш, атир совунлар сифатини кўтариш тўғрисида министрликнинг 20 таклифини амалга оширмади. Натижада маҳсулот сифати ҳаддан ташқари пасайиб кетди.

Чиқазилаётган маҳсулотлар сифати лабораторияларда яхши текширилмаслиги, сифатни контрол қилмаслик оқибатида республика бўйича 38,6 тонна совун брак қилиниб, эгаларига қайтариб юборилган.

Озиқ-овқат саноати министрлиги, контрол органлари республикамиздаги деярли ҳамма ёғ-мой комбинатлари раҳбарларини пул жаримаси билан жазоладилар, огоҳлантиришлар бердилар.

Буларнинг ҳаммаси тўғри ва рост. Аммо истеъмолчилар олган совунлар кўпирмаса, кирни тоза қилмаса, бундан нима фойда. Корхона раҳбарлари йиғинларда сўзга чиқиб гапни кўпиртирадилар, аммо совунлари кўпирмайди.

Ушбу фельетонни ёзиб, редакцияга олиб келаётганимда йўловчилар мени трамвайдан тушириб юборишди. Троллейбусга чиқдим, Урганч заводида чиққан совунда ювинган экан, ҳамма ёқни саситиб юборди, деб, ундан ҳам тушириб юборишди. Хуллас, редакцияга пиёда боришга мажбур бўлдим.

Одам боласида инсоф ҳам бўлиши керак. Редакциянинг тоза ҳавосини бузмаслик учун ушбу фельетонни ичкарига ўзим олиб кирмай, туйнукдан узатиб юбордим.

Саид АҲМАД.

СПОРТ

ТЕННИС:

ИМКОНИЯТЛАРДАН ТЎЛА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ХАЛҚАРО МУСОБАҚА ЯКУНЛАРИГА ДОИР

Республика пойтахтининг «Динамо» теннис стадиони бир неча кун гавжум бўлиб турди. Турли мамлакатлар ва мамлакатимизнинг бир қанча шаҳарларидан ташриф буюрган кичик тўп усталари республика Министрлар Совети совриниучун астойдил курашдилар. Куни кеча ёшларнинг биринчи совриндорлик баҳсига якун ясалиб, халқаро мусобақа байроғи туширилди.

Аёлларнинг якка разряддаги баҳсларида киевлик динамочи М. Ешченко клубдоши Т. Буленинадан устун келиб, муваффақият қозонди. Эркаклар ўртасидаги ҳал қилувчи баҳслар меҳмонлар ўртасида давом этди. Чехословакиялик теннисчилардан К. Новачек билан Я. Цестер ўзаро курашди. Мусобақада Я. Цестер 6:4 ва 6:2 ҳисобида ғалаба қозонди. Хотин-қизларнинг жуфт бўлиб мусобақалашувида Л. Овсепян билан Миклашевскаялар ғолиблик супасига кўтарилишди. Эркаклар жуфтлигида эса тошкентлик динамочи В. Маркин билан киевлик К. Концеба финал учрашувида И. Кисляков билан Д. Беловдан устун келишди. Бунда 3:6, 7:6 ва 7:5 ҳисоблари қайд қилинди.

Шундай қилиб республикамиз пойтахтида илк бор ўтказилган халқаро мусобақа ниҳоясига етди. Ғолиблар ва совриндорлар аниқланди. Йирик мусобақа ўзбекистонлик спортчилар учун ўзига хос синов бўлди. Совриндорлик баҳсида республикамиздан 48 ўсмир ва шунча қиз иштирок этди. Ана шу вакилларимиз орасида В. Маркин, С. Юрченко ва И. Чураковалар мутахассислар эътиборини тортдилар. Улар мусобақанинг 1/32 финалига чиқишди. С. Юрченко эса мусобақаларни давом эттириб, В. Маркин билан ҳамкорликда 1—16 ўринлар учун курашиш имкониятига эга бўлди. Динамочи С. Юрченко пировард натижада 15-ўрин билан кифояланган бўлса, В. Маркин саккизинчи ўринни олди.

Республикамиз қизлар терма командаси олти нафар динамочи ва бир студентдан иборат эди. Кейин «Спартак» ва армиячилар сафидан биттадан теннисчи олинди. Умидли деб қаралган армиячи И. Чуракова 23-ўринни олган бўлса, динамочи Т. Умарова, Н. Степанова, А. Киберевалар сўнгги ўринлар билан кифояланишга мажбур бўлишди. Йигитлар қўлга киритган натижалар ҳам мақтовга лойиқ эмас. Бирмунча дуруст натижали Г. Низамиев, Т. Яллалов, А. Косоткин, О. Маннопбоевлар 36-47 ўринларда қолишди.

Хўш, ўзбекистонлик теннисчиларни имкониятлардан тўлиқ фойдаланишди, деб бўладими. Тошкентга ташриф буюрган теннисчиларга қараганда, машқларни тобига етказиш учун бизда кўпроқ имкониятлар мавжуд эди. Чунки меҳмонларимиз иқлим шароитига кўра мусобақага тайёргарликни усти берк майдонларда ўтказишган бўлсалар, вакилларимиз очиқ ҳавода ҳар қанча шуғулланишлари мумкин эди. Ваҳолонки, спортчиларимиз қулай шароитлардан унумли фойдаланмай, ўқув-машқ машғулотларига мунтазам қатнашмадилар. Шунингдек, ёшларни машқларга жалб қилишда тренерларимиз техник-тактик, жисмоний ва руҳий жиҳатларга кўпроқ эътибор беришлари лозим эди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Республикада теннисниг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу спортнинг теннис турини Ўзбекистонда ҳар томонлама оммавийлаштириш ва спортчилар маҳоратини ошириш борасидаги муҳим ҳужжатдир. Биз ўз ишларимизни ана шу қарор асосида қайта тузиб, иқтидорли теннисчиларни камол топтириш йўлида ҳамжиҳатлик ва тадбиркорлик кўрсатишимиз лозим. Шунга эришишимиз керакки, катта-кичик мусобақаларда устоз-тренерлар ўз шогирдларининг қўлга киритган ютуқларидан баҳраманд бўлсинлар. Бунинг учун бундан буён қулай мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишимиз керак. Янги спорт йили теннисчилар олдига ҳам ёшлар ўйинлари, мактаб ўқувчилари Спартакиадаси сингари йирик баҳсларда муваффақиятли иштирок этишни вазифа қилиб қўяди.

Г. ДАШЕВСКИЙ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

ГАЗЕТА СОВРИНИ УЧУН

«Правда Востока» газетаси совриниучун ўтказилган бу мусобақалар қизғин спорт курашларига бой бўлди. Самарқанднинг «Динамо» стадионидаги беллашувларда юқори натижалар қўлга киритилди. Жумладан, Тошкент области вакили Татьяна Вилисова юз метрга ғовлар ўртасида югуриш мусобақаларида ғолиб бўлди. У 11,5 секунд натижа кўрсатди. Бу Ўзбекистоннинг янги рекордидир. Т. Вилисова икки юз метрга югуришда ҳам маррага биринчи бўлиб етиб келди.

Ядро отиш мусобақасида Тошкент области вакили Наталья Лисовская СССР спорт мастери нормативини бажарди.

Мусобақаларда иттифоқдош республикаларнинг вакиллари ҳам иштирок этишди. 110 метрга тўсиқлар оша югуриш бўйича ашхободлик Александр Дудников ғолиб чиқди.

Енгил атлетика бўйича ўтказилган анъанавий мусобақалар мутахассислар томонидан яхши баҳоланди. Бу кўрик республикамизда спорт «маликаси» турлари бўйича спортчиларнинг маҳорати ўсиб бораётганлигини кўрсатди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги базасидаги
104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—82 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 8 синфни битирган йигит-қизлар қуйидаги ихтисослар бўйича қабул қилинади: автоматика ва контроль-ўлчов асбобларини ремонт қилувчи слесарь, гидростанцияларнинг машина цехлари ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, юқори вольтли электр узатиш линияларини монтаж ва ремонт қилувчи электромонтажчи, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь.

Ўрта маълумотли йигит-қизлар қуйидаги ихтисослар бўйича ўқишга қабул қилинади: турбоагрегатлар бўйича машинист ёрдамчиси, қозон агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, электр ускуналарига хизмат кўрсатувчи электромонтажчи, теплотехника ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь.

Ўқувчилар 75 сўм ҳажмида стипендия ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофоти билан таъминланади.

Ўқувчиларга кунига уч маҳал овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофоти берилади.

Билим юртини тугатганларга касб эгаллаганлиги тўғрисида диплом, 8-синфни битириб ўқишга кирганларга эса ўрта маълумот олганлиги ҳақида аттестат ҳам берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига ўқишга юборилади.

Билим юртида пухта билим эгаллаш, спорт билан шуғулланиш ва яхши дам олиш учун ҳамма шароитлар яратилган. Билим юрти қошида ётоқхона бор. Тошкент шаҳрида яшайдиган ўқувчиларга автобус хизмат кўрсатади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 3 дона фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), ҳарбий билет ёки ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Билим юрти адреси; 702169, Тошкент область, Орджоникидзе районы, «ТашГРЭС» посёлкаси. Телефонлар: 62-12-16, 62-12-51, қўшимча 6-12, 3-18, 6-26.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ БАЗАСИДАГИ
161-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
янги ўқув йилига
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Қандолатчилар, новвойлар, холодильникни созловчи механиклар, нон ва пиво заводлари учун созловчи слесарлар, конфет тайёрловчилар.

Ўқиш муддати 10-йиллик маълумоти бўлганлар учун — 1 йил, 8-синфни битирганлар учун — 2 йил.

Билим юртига қабул қилинган 8-синф маълумоти бўлганларга уч маҳал бепул овқат, кийим-бош ва иш кийими берилади. 10-синф маълумоти бўлганларга 30 сўм стипендия берилади.

Меҳнат практикаси вақтида ишлаган иш ҳақининг 33 проценти берилади. Билим юртини имтиёзли битирганлар ўрта махсус ва олий ўқув юртларига ўқишга юборилади.

Узоқдан келганларга жиҳозланган ётоқхона берилади. Билим юрти қошида миллий ансамбль, ҳаваскорлик тўгараклари, спорт секциялари ва кечки мактаб бор.

Билим юртини битирганларга танлаган мутахассисликлари бўйича 4 разряд берилади, ҳамда улар республикамизнинг озиқ-овқат корхоналарида ишлайдилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар лозим бўлади: билим юрти директори номига ариза, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, турар жойидан справка, фотосурат 3х4 см. 6 дона, соғлиғи тўғрисида медицина справкаси (286-форма).

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Куйбишев районы, Гёте кўчаси, 52-уй (16 ва 89-автобусларининг «Касб касалликлари институти», 21-автобуснинг Халқа йўлдаги «Нон заводи» бекати).

Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи Савдо бошқармасига қарашли
ТОШКЕНТ ҲУНАР САВДО-ОШПАЗЛИК БИЛИМ ЮРТИ
аралаш товарлар сотувчиси, ошпаз ва қандолатчилар тайёрлайдиган бўлимларга
1981—1982 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати — бир йил, 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун эса ошпаз ва қандолатчилар бўлимида — 2 йил.

Билим юртига 20 ёшгача бўлган ўрта ва тўлиқсиз ўрта маълумотли қизлар қабул қилинади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 32 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка (286-форма); 3х4 см. катталикдаги 3 та фотосурат, автобиография ва характеристика.

Аризалар — 15 майдан бошлаб қабул қилинади.
Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Хўжанд кўчаси, 12-уй (7, 8, 10, 11, 25, 22, 13-трамвайлар; 9, 10, 11-троллейбусларнинг «Марказий бозор» бекати).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IV да **Кузнинг биринчи куни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/IV да **Тўйдан олдин томоша,** 1/Vда **Дилафрузга тўрт ошиқ** (13.00), **Кулги ва лирика кечаси** (16.00, 19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/IV да **Чандиқлар,** 30/IV да **Баланд дорга осилган.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 29-30/IV да **Африка бегемотлари аттракционининг гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг республика радиоси коллективи қишлоқ хўжалиги эшиттиришлари редакциясининг бош редактори О. Тиловбердиевга отаси

Тиловберди
БЕГИМҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат университети ректорати, жамоат ташкилотлари, математика факультети ҳамда тайёрлов бўлими коллективлари катта ўқитувчи, физика-математика фанлари кандидати

Зуҳра Тоҳировна
РАШИДОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мардлик. Бадиий фильм. 5-серия. 11.10 — Қўғирчоқлар оламида. 11.30 — Қалбга яқин қўшиқлар. 12.30 Илмий-оммабоп фильмлар. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.00 — Телестадион. 16.30 — Горнчилар, қаердасиз! 17.00 — Ўсмирлар учун музикали кечалар. 18.40 — Биз БАМни қуряпмиз. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Концерт. 20.25 — Мардлик. Бадиий фильм. 6-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Кинопанорама. 23.35 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Касбга муҳаббат. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Олис юлдуз шуъласи. Бадиий фильм. 1-серия. 18.00 — Концерт. 18.45 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 19.05 — Тошкент байрам арафасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Шеърият билан учрашув. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Пианистлар VI республика конкурсининг ғолиблари ва қатнашчилари студиямиз меҳмони. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвадорлар байрамолди вахтасида. 22.20 — Олис юлдуз шуъласи. Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 — Оламда нима гап?

II.

18.40 — Ғалати саёҳат. 19.00 — Ҳ. Олимжон — бахт ва шодлик куйчиси. 19.30 — Баҳорги боғда. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Назарий механика. 21.00 — Фильм-балет.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.35 — Музикали драмалардан парчалар. 11.15 — Илмий ҳамкорлик самараси. 11.25 — Б. Гиенко. 4-квартет. 12.10 — Ўзбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвадорлар байрамолди меҳнат вахтасида. 14.00 — Тўла гектар — мўл ҳосил гарови. 19.25 — Танбур тароналари. 20.50 — Бунёдкорлар туркумидан. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Концерт. 23.20 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-53-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-51-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 01960. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 99. 3